

RUED LANGGAARD

MOTETTER SALMEMELODIER ÅNDELIGE SANGE

Kritisk udgave ved
Ole Ugilt Jensen
og Bendt Viinholt Nielsen

MOTETS HYMN TUNES SPIRITUAL SONGS

Critical edition by
Ole Ugilt Jensen
and Bendt Viinholt Nielsen
With an English Introduction

RUED LANGGAARD UDGAVEN

THE RUED LANGGAARD EDITION

EDITION WILHELM HANSEN

Rued Langgaard: Motetter, salmemelodier, åndelige sange

Kritisk udgave ved Ole Ugilt Jensen og Bendt Viinholt Nielsen

© 2020 Rued Langgaard Udgaven og Edition Wilhelm Hansen AS, København

Hovedredaktør for Rued Langgaard Udgaven: Bendt Viinholt Nielsen
Rued Langgaard Udgaven blev etableret i 2000 med støtte fra Carlsbergfondet
Udgavens formål er at publicere praktiske, opførelsesorienterede udgaver
af Langgaards værker på kritisk-videnskabeligt grundlag

Konsulent: Lasse Toft Eriksen

Engelsk oversættelse: John Irons

Layout: Hans Mathiasen

Nodeproduktion: Ole Ugilt Jensen

Nodeprogram: Finale

Skrift: Haarlemmer (tekstsider) og Century Old Style (nodesider)

Tryk: Dystan & Rosenberg Aps

Udarbejdelse og udgivelse af *Motetter, salmemelodier, åndelige sange* er muliggjort
med støtte fra Augustinus Fonden.

Rued Langgaard Udgaven skylder fonden en varm tak for den velvillige støtte.

Rued Langgaard Udgaven (The Rued Langgaard Edition)

c/o Edition Wilhelm Hansen AS

Bornholmsgade 1A

1266 København K

Danmark

www.musicsalesclassical.com/ewh

www.langgaard.dk

ISBN 978-87-598-4298-0

ISMN 979-0-66134-606-7

WH33304

Printed in Denmark 2020

Parallelt med dette bind udgives Rued Langgaard: *Kompositioner for kor a cappella*. Kritisk udgave ved Ole Ugilt Jensen og Bendt Viinholt Nielsen.

Edition Wilhelm Hansen, 2020.

(ISBN 978-87-598-4299-7; ISMN 979-0-66134-607-4; WH33305).

De to bind rummer tilsammen alle Langgaards værker for kor a cappella.

Forlaget har gjort alt for at sikre, at ingen uautoriseret brug af ophavsretligt beskyttet materiale forekommer i denne publikation. Hvis vi uforvarende har overset en rettighedshaver, vil vedkommendes krav blive honoreret, som havde vi indhentet tilladelsen på forhånd.

REDAKTIONELLE BEMÆRKNINGER

Redaktionsgrundlag

Værkerne udgives i den form, komponisten senest er nået frem til. Udgaven respekterer således Langgaards rettelse og tilføjelser i kilderne og implementerer disse, for så vidt det er muligt og relevant.

De foreliggende kilder til værkerne er beskrevet nedenfor under *Kilder og kritisk beretning*. Kildebeskrivelser og redaktionelle kommentarer præsenteres sammen værk for værk i udgavens orden og med reference til værkernes løbenumre **1-66**. Hovedkilden til hvert enkelt værk betegnes **A** (af referencemæssige grunde også selv om der kun foreligger én kilde). Udgavens forhold til rettelse i denne hovedkilde og til varianter i andre kilder fremgår af kommentarer og noter i tilknytning til kildebeskrivelserne.

Motetten *Ophøj dig, Gud* findes i tre grundformer (baseret på begyndelsesmotivet), og af hver af disse findes flere varianter (med varierende tekst). Flere versioner, der har været fuldført og sandsynligvis også opført i Ribe Domkirke, kendes i dag kun i fragmentarisk form, herunder de tre der i værkfortegnelsen BVN er registreret som U24, U25, U26. De foreliggende, komplette versioner og varianter præsenteres i udgaven som **6-11**, **18** og **31**. Ud over hovedkilderne beskrives kun de kilder, der med sikkerhed kan henføres til de respektive versioner. Registreringen omfatter således ikke den lange række af foreliggende skitsefragmenter og separate korstemmer, som vedrører dette værkkompleks, men hvis relation til de renskrevne versioner vanskeligt kan afklares (se Bendt Viinholt Nielsen: *Rued Langgaards Kompositioner* (BVN), s. 323-324).

Redaktionelle retningslinjer

Udgiverne har foretaget stiltiende komplettering for så vidt angår manglende triolangivelser (og tilsvarende) samt fejlanbragte eller manglende nodepunkteringer. Manglende 'halve' binde- og fraseringsbuer i forbindelse med system- eller sideskift i kilden tilføjes ligeledes stiltiende. Tilsvarende komplettering foretages, hvis der mangler fermat i en eller to af systemerne eller der savnes fraseringsbuer over toner, der synges på samme stavelse.

Justering af uegalt placerede tempo- og foredragsbetegnelser samt dynamiske angivelser er i almindelighed foretaget uden videre. Nodesatsen er normaliseret for så vidt angår placering under og over systemerne af accenter, dynamik og foredragsbetegnelser. Overflødige gentagelser af fortegn er i reglen udeladt uden nærmere dokumentation.

Dynamiske kiler kan i en kortsats være placeret således, at det er uklart om angivelsen refererer til et bestemt eller flere systemer (stemmer). Af og til synes kilerne at repræsentere et 'espressivo' i en enkelt stemme, hvor RL ønsker teksten eller en særlig melodisk eller harmonisk detalje fremhævet. Andre gange må kilerne skulle forstås som crescendo- og diminuendo-angivelser gældende for to eller alle stemmer. Vanskelighederne knytter sig især til satser, hvor de fire stemmer er noteret på to systemer. Af pladshensyn anbringer RL ofte tydelige kiler oven over satsen, og disse kiler synes at gælde alle fire stemmer. Noget tilsvarende gælder *marcato*-angivelser. Af og til synes der at være en musikalsk pointe i, at et *marcato* er anført i kun en enkelt eller to af stemmerne, andre gange er der øjensynlig tale om lemfældig eller mangelfuld notation. Det er tænkeligt, at enkeltstående *marcato*'er skal læses som en 'blød' markering, der skal sikre, at de pågældende toner bliver tydelige i forløbet eller i den samlede akkord. Altså snarere en påmindelse til korsangerne (i Ribe domkirkes kor) end et egentligt *marcato*.

Cæsurer ('vejrtrækningsangivelser') findes ofte i satserne og angives af komponisten som en nedadpegende kile, et V-tegn. Tegnene kan være uklart anbragt i satser, der er noteret på to systemer, men ganske ofte giver tekstlægningen i satsen en naturlig anvisning af, hvor cæsurerne skal placeres. Mangler en cæsur i blot en enkelt stemme, er den tilføjet uden videre. I udgaven benyttes det moderne tegn for cæsur: '.

I 1947 blev det faste kirkekor i Ribe ændret til kun at omfatte damestemmer og en eller to herrestemmer, som Langgaard betegner "tenor" eller "tenor-bas". Udgiverne har ændret betegnelsen fra T til B i de satser, hvor stemmen ikke kommer op i et decideret tenorleje.

For så vidt angår salmemelodier og åndelige sange udviser kilderne forskellige notationsformer. Satter med gennemkomponerede stemmer eller hvor RL direkte eller indirekte angiver SATB er noteret som korsatser, mens staser, der anses for at være til akkompagnementsbrug er noteret i normal koralbogsnotation med teksten anført over melodistemmen. Udgiverne har ikke normaliseret eller kompletteret Langgaards stemmeføring i satserne.

Titler og underlagte sangtekster er moderniseret i henhold til nutidig retskrivning. Interpunktion i tekstlægningen er i et vist omfang indsat af udgiverne. Tekster til åndelige sange og salmemelodier gengives i deres helhed, hvis teksten ikke findes optaget i Den Danske Salmebogs autoriserede udgave af 29. juli 2002 (DDS). Findes teksten i salmebogen, bringer udgaven med andre ord kun første strofe som underlagt tekst.

Oplysninger om uklarheder i kilderne og om tilføjelser og rettelser, der skyldes udgiverne, er, ligesom andre kommentarer, anført i noterne til hvert enkelt værk.

Tonehøjde i noterne angives på konventionel vis, dvs. 'nøglehuls-c'et' = c¹.

Forkortelser: se s. 5.

KILDER OG KRITISK BERETNING

- 1 *O, Gud ske lov! det hjemad går* (BVN 65a; version 1936)
 - 2 *O, Gud ske lov! det hjemad går* (BVN 65a; version 1914)
-

A. Renskrift 1936

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,1. Autograf. Renskrift med blæk (enkelte rettelser og tilføjelser med blyant).

Titel: *Ved Siegfried Langgaards Jordefærd d. 10 Januar 1914 (Frederiksberg Kirke) | "O, Gud ske Lov! det hjemad gaar (Salme 651.) | for | Sopran, Alt, Tenor og Bas | af | Rued Langgaard | (Sunget af Det Kgl. Musikconservatoriums Elever | Mimi Klein ? Michelsen ? Ragnhild Bro)*

Overskrifttitel: *Hjemad!*

Dateret på første nodeside foroven: *Komponeret 6 Januar 1914 – til slut dateret og signeret: (modificeret. | Pinse 1936.) | Rued Langgaard.*

2 blade, 26 × 34,5 cm; 3 beskrevne, upaginerede sider (blad 2v blank).

Papirtype: 12 systemer uden angivelse af fabrikat.

Teksten omfatter kun salmens strofe 4.

B. Renskrift 1914

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,2. Autograf. Renskrift med blæk; rettelser og tilføjelser med blyant.

Overskrift: † | *Ved Siegfried Langgaards | Jordfæstelse | fra | Frederiksberg Kirke 10 Jan 1914 [tilføjet med blyant: Komp. 6 Jan. 1914 | Sunget af Musikkonservatoriets | Elever]*

Dateret og signeret til slut: *6 Jan. | 1914. | R. L.*

1 blad, 29 × 35 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Renskriften omfatter 1 side (verso rummer udate-rede skitser til orgelforspil til *Mig hjertelig nu længes* og *Den signede Dag*, der begge blev afsunget ved SLs begravelse, samt skitse for sang og klaver).

Papirtype: 20 systemer uden angivelse af fabrikat.

Teksten omfatter kun salmens strofe 4, men forneden anføres: *651 i Salmebogen | 4 Vers | 3 [Vers] | 5 [Vers] | 6 [Vers]*. Renskriften er gennemrettet med blyant i forbindelse med udarbejdelsen af versionen kilde A.

C. Afskrift

Privateje. Afskrift med blæk (ubekendt hånd). Fotokopi: Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,2a.

Overskrift: *O, Gud ske Lov det hjemad gaar. | (651 i Salmebogen.)*

Dateret: *(6/1. 1914.)*

1 blad, 26 × 17 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider.

Papirtype: 8 systemer uden angivelse af fabrikat.

Satsen er noteret på 2 systemer. En række detaljer afviger fra versionen i **B** (især dynamiske angivelser og ATB-stemmerne i t. 8). Karakterbetegnelsen er: *Kærligt*. – Den underlagte tekst er strofe 3, og efter satsen står: *4. 5. 6 vers. (6te vers synges ganske pianissimo og lidt langsommere.)*

D. Skitse (1934)

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,2b. Autograf. Skitse med blæk og blyant.

Overskrift: *O, Gud ske Lov! det hjemad gaar*

Dateret til slut: *Omharmoniseret Arild. 23 August 34*

3 blade; blad 1: 18,5 × 34,5 cm (et udsnit på 13 × 8,5 cm bortskåret), blad 2-3: 34 × 27 cm; 6 beskrevne, upaginerede sider. Skitserne findes blad 1r og 2r; blad 1v rummer skitser for orgel dateret 28/8. 34 Arild; de øvrige sider rummer forskellige skitser og påskrifter.

Papirtype: blad 1 beskåret (9 systemer) uden angivelse af fabrikat; blad 2-3: 12 systemer uden angivelse af fabrikat.

Skitsen rummer en version, som ikke er identisk med 1936-versionen i kilde A.

Kommentar til udgaven

Udgaven præsenterer to versioner: **1** = den omarbejdede version fra 1936 (kilde A) og **2** = den oprindelige version fra 1914 (kilde B). I A anføres kun én strofe af teksten, nemlig strofe 4, og der er ingen antydning af, at RL ønsker flere af salmens strofer sunget; B har tekststroferne 4, 3, 5 og 6. Afskriften kilde C rummer en variant af 1914-versionen, og her anføres fire tekststrofer i rækkefølgen 3, 4, 5 og 6. Rettelser i kilde A respekteres i nr. 1, mens alle blyantsrettelser i kilde B ignoreres, således at nr. 2 fremstår i den oprindeligt noterede version fra 1914. Kilde C og D inddrages ikke i udgivelsen.

1 O, Gud ske lov! det hjemad går (BVN 65a; version 1936)

Takt Stemme Bemærkning

optakt

- t. 1 – A har en hel takt før udgavens t. 1, idet der er angivet en indledningsakkord, som nok tænkes udført på orgel til orientering for koret; akkorden er angivet med halvnoder med fermat, styrkegraden *pp* og omfatter tonerne a¹ (S), e¹ og c¹ (A), a (T) og A (B); efter halvnoden følger en fjerdedelspause og dernæst fjerdedelsoptakten
- 9 ATB node 1: marc. tilføjet i analogi med S
- 10 T cæsuren før node 3 er tydeligt markeret i A
- 16-18 A teksten korrigeret, så den følger S, T og B (i overensst. med B)

2 O, Gud ske lov! det hjemad går (BVN 65a; version 1914)

Takt Stemme Bemærkning

- 6 B < tilføjet i analogi med SAT
- 7 B > tilføjet i analogi med SAT
- B sidste node: ♭ for d tilføjet
- 11 B < tilføjet i analogi med SAT
- 12 B node 1: marc. tilføjet i analogi med SAT
- B > tilføjet i analogi med SAT
- B node 4: ♭ for g tilføjet

3 Herren er min hyrde (BVN 248)

A. Skitse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,48. Autograf. Skitse med blæk.

Ubetegnet (men med tekst "Herren er min Hyrde...")

Udateret; usigneret.

1 blad, 17,5 × 26 cm (udsnit 6 × 16,5 cm bortskåret fornedet); 1 beskrevet, upagineret side.

Papirtype ikke angivet (halveret nodeblad, 6 systemer).

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A, hvor kompositionen dog er noteret på 2 systemer. Der er tale om en skitse, hvor enkelte noder må tilføjes for at tekstlægningen kan blive komplet (jfr. noter nedenfor). I t. 1-4(5) er anført en paukehvirvel på tonen F (udeladt); i t. 6-8 er anført en oktavering af B-stemme med frase-ringsbuer (orgel?), ligeledes udeladt.

Takt	Stemme	Bemærkning
1	B	node 2 tilføjet
2	AB	node 2 tilføjet
5	SATB	<i>mf</i> er i A anført oven over satsen, midt i takten; flyttet til frasens begyndelse og indsat i alle stemmer
	B	node 2 tilføjet
6	B	teksten korrigeret i analogi med SAT
14	A	node 3 tilføjet (A har kun node 1-2)

4 *Helligånd, du samler folket (Pinse)* (BVN 261)

5 *O Helligånd (Helligånd, du samler folket)* (BVN 261 opr. version)

A. Renskrift (endelig version, 21 t.)

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,3. Autograf. Renskrift med blæk (tilføjelser med blyant og farvestift).

Titel: *Pinse / Motet for bl. Kor.* / [tilføjet med farvestift: *komp indvendig Pinse 1914.* / [tilføjet med farvestift: *Opskrevet Foraar 1941*]

Overskrift første nodeside: *Pinse*

Dateret og signeret til slut: *komp.* [tilføjet: *indvendig Marts og Sept* / [1941 rettet til:] 1914. / *Rued Langgaard / Komp. Marts 1941!*

2 blade, 23,5 × 25,5 cm; 3 beskrevne, upaginerede sider (blad 2v blank).

Papirtype: Engstrøm & Sødring [bomærke] (beskårne blade, 13 systemer).

RLs brug af å (i stedet for aa) i både sangtekst og signatur viser, at manuskriptet er udfærdiget i perioden 1949-52. Som forlæg har tjent den gennemrettede renskrift, kilde C.

B. Renskrift (opr. version, 14 t.)

Privateje. Proveniens: Emil Telmanyi (Bruun Rasmussen, auktion 1547, 2015). Autograf. Renskrift med blæk (tilføjelser med blyant).

Overskrift: *O, Helligaand.*

Signeret *Rued Langgaard* og til slut dateret: *1/3 41 Ribe*

1 blad, 16,5 × 26 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Renskriften omfatter 1 side (verso rummer udate-ret harmonisering af *Den yndigste Rose*).

Papirtype ikke angivet (halveret nodeblad, 5 systemer).

Påskrift forneden: *Til Pinsedag efter Prædiken*

C. Rettet renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,4a. Autograf. Renskrift med blæk, gennemrettet med blæk.

Overskrift: *O, Helligaand – ;* foroven til højre betegnet *Pinse*

Signeret og dateret til slut: *Rued Langgaard / komp. 1/3. 41 omkomp 14/9 41*

1 blad, 26 × 16 cm; 1 beskrevet, upagineret side (verso blank).

Papirtype: 12 systemer uden angivelse af fabrikat.

Kilden synes, inklusive de mange rettelser, at have dannet forlæg for kilde A.

D. Skitsefragment

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,4. Autograf. Skitse med blyant.

Ubetegnet og udate-ret.

1 blad, 22 × 26 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Skitsen omfatter 1 side (verso rummer del af titel-påskrift vedr. et andet værk).

Papirtype: Wilhelm Hansen København [bomærke] Nr. 3 F. 12. (beskåret blad, 8 systemer).
Omfatter 22 takter hovedsagelig uden tekst (tekstfragmenter: "du samle" og "Amen").

Kommentar til udgaven

Udgaven præsenterer to versioner: **3** = motettens endelige version nedfældet omkring 1950 (kilde **A**), og **4** = den formodede førsteversion (kilde **B**). Sidstnævnte er noteret på 2 systemer. I begge versioner skriver RL "du samle" og "du give", men Helligånd er ental og de korrekte former er derfor samler og giver (jfr. kilden, Grundtvigs "O store Gud, vi love dig", strofe 12, vers 1-2: "Du samler Folket i din Favn og skaber Fred i Jesu Navn").

4 Helligånd, du samler folket (BVN 261)

Takt	Stemme	Bemærkning
2	S	node 1: stacc. udeladt (findes ikke i ATB, ej heller i andre kilder)
9	A	node 2 (as ¹) er en tilføjelse af RL i A (node 1 opr. punkteret fjerdedel)
	T	⇒ tilføjet i analogi med S

5 O, Helligånd (Helligånd, du samler folket) (BVN 261, opr. version)

Takt	Stemme	Bemærkning
3	ATB	cæsur efter sidste node tilføjet i analogi med S
6	T	cæsur efter node 3 ændret til fjerdedelspause
11	SAT	p tilføjet i analogi med B t. 10
12	SAB	cæsur tilføjet i analogi med T
	B	◀▶ tilføjet i analogi med SAT

6 Ophøj dig, Gud (1) [16 t.] (BVN 269)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,5. Autograf. Renskrift med blæk (med en del rettelser med blæk og delvis blyant).

Overskrift: *Ophøj dig Gud. Davids Salme | 108* – oven over dette: *Efter Velsignelsen paa Prædikestolen | Ribe Domkirke. Paaske*

Signeret og dateret til slut: *Rued Langgaard | komp. 13/9 41.*

1 blad, 26 × 16 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Renskriften omfatter 1 side (verso rummer skitser til firstemmig sats uden tekst).

Papirtype: 12 systemer uden angivelse af fabrikat.

B. Skitse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,6. Autograf. Skitse med blæk.

Overskrift: *Ophøj dig Gud. Davids Salme 108*

Dateret: *13 Sept | 1941*

2 blade, 35 × 26 cm; 4 beskrevne, upaginerede sider. Skitsen findes på blad 1v, blad 2r rummer desuden 1 takt noteret med blyant (blad 1r, 2r og 2v rummer påskrifter vedr. forskellige værker; ingen noder).

Papirtype: 12 systemer uden angivelse af fabrikat.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde **A**, hvor kompositionen dog er noteret på 2 systemer. Der foreligger en senere renskrift af denne version af *Ophøj dig, Gud*, betegnet "Ny Version" og dateret 4. november 1941, men denne kilde er i dag skjult mellem to sammenklæbte nodeblade og kan ikke læses (RLS 122,79, mellem pag. 11 og 12). Kilde **A** med de tilføjede rettelser (som respekteres i udgaven), synes at have dannet forlæg for den skjulte version fra 4.11.1941.

Takt	Stemme	Bemærkning
6	SAT	cæsurer udeladt (RL har lavet en revision af takten, der gør vejtrækning irrelevant)
7	B	cæsur til sidst i takten udeladt (RL har lavet en tekstændring, der gør vejtrækning irrelevant)
9	T	⇒ tilføjet i analogi med S
	TB	cæsur tilføjet i analogi med SA
10	TB	<i>dim.</i> tilføjet i analogi med SA
12-13	TB	⇐⇒ tilføjet i analogi med SA

7 Guds fred er over al forstand (BVN 269, variant)

A. Skitse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 134,12. Autograf. Skitse med blæk, rettelser med blyant.

Ubetegnet (tekst: "Guds Fred er over al Forstand..." med kildeangivelsen: *Filipperne 4,7*)

Dateret til slut: 6/12 41

1 blad, 22,5 × 25,5 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Skitsen omfatter 1 side (verso); recto rummer renskrift af koralen *Syng højt, min Sjæl* dateret 15/1 1940 (= 54 kilde A).

Papirtype ikke angivet (beskåret blad, 13 systemer).

Blyantsrettelser findes i t. 4 og t. 10-14.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på skitsen kilde A; en renskrift kendes ikke. Kompositionen er noteret på 2 systemer, i første omgang i en version på 15 takter. RL har dernæst omarbejdet satsen fra t. 9, idet han har tilføjet 8 nye takter (udgavens t. 9-16). Det oprindelige, afsluttende, 3 takter lange "Amen" synes i denne forbindelse at være blevet udeladt (de 3 takter er overstreget i skitsen). Udgiverne har imidlertid valgt at medtage dette "Amen" som t. 17-19. Denne disposition indebærer, at et tilføjet F i B-stemmen t. 16 udelades, idet dette F kun er relevant med t. 16 som den afsluttende takt.

Takt	Stemme	Bemærkning
4	TB	uklare rettelser medfører, at der er flere tolkningsmuligheder i T og B
5-7	SATB	⇐⇒ er angivet neden under TB, men antages at gælde alle 4 stemmer
10	T	node 4: orienteringsfortegn tilføjet
11	T	node 2: opr. noteret som c ¹ , men RL har med blyant tilføjet a, hvilket i konteksten tolkes som en rettelse (om end c ¹ ville have været at foretrække)
19	TB	⇐⇒ tilføjet i analogi med SA

8 Ophøj dig, Gud (2) [26 t.] (BVN 270)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,7. Autograf. Renskrift med blæk; rettelser med blæk.

Overskrift: *Ophøj dig Gud (Davids Salme 108)*

Signeret *Rued Langgaard* og dateret til slut: *Novbr. 1941. / Ribe*

1 blad, 26 × 16 cm; 2 beskrevne sider, pagineret 11-12. Renskriften findes på s. 11 (s. 12 rummer en salmeharmonisering).

Papirtype: 12 systemer uden angivelse af fabrikat.

Forneden findes 2 takters *Forspil* [for] *Orgel*.

B. Skitse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,8. Autograf. Skitse med blæk.

Ubetegnet (tekst: "din Ære være...")

Dateret til slut: 6/11 41

1 blad, 23 × 26 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Skitsen omfatter 1 side (verso rummer udateret skitse til firstemmig sats uden tekst).

Papirtype ikke angivet (beskåret blad, 8 systemer).

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A, hvor kompositionen dog er noteret på 2 systemer. De to takters orgelforspil, som kun har til formål at give koret dets toner, er udeladt i udgaven.

Takt Stemme Bemærkning

optakt

t. 1 TB < tilføjet (kilen er i A noteret under SA, men antages at gælde alle 4 stemmer)

12 A node 2: orienteringsfortegn tilføjet

14 T > tilføjet i analogi med SA

9 Ophøj dig, Gud (3) [35 t.] (BVN 271)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,10. Autograf. Renskrift med blæk (enkelte rettelser med blæk).

Overskrifter: *Ophøj dig Gud | (Fra Davids Salme 108) – oven over dette: Efter Lektien. Esaias 1-4.*

Udateret og usigneret.

2 blade, 24,5 × 17 cm; 4 beskrevne sider, pagineret 5-7, [og omvendt:] 2. Renskriften findes s. 6-7 (s. 5 rummer *Ære være Gud i det Højeste (Efter Hartmann)*, blad 2v (pag. 2) rummer udateret skitse til **12 In memoriam Ansgarius**; skitsen fortsætter s. 7 'på hovedet'.

Papirtype: 12 systemer uden angivelse af fabrikat.

Satsen er forsynet med prøvecifre 1-6.

B. Tidlig renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,11. Autograf. Renskrift med blæk; rettelser med blyant.

Overskrift: *Ophøj dig Gud: Davids Salme 108*

Signeret *R.L.*; udateret.

1 blad, 24,5 × 16,5 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider.

Papirtype: 12 systemer uden angivelse af fabrikat.

Efter sidste takt angivet: *Salme | Tale | Derefter: Ære være Gud*

C. Tenorstemme

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,19 [blad 1-2]. Autograf. Renskrift med blæk; mange rettelser med blyant.

Overskrift: *Ophøj dig Gud*

Udateret.

2 blade, 20,5 × 15 cm; 4 beskrevne sider, pagineret 3/28, 27, 4, 26. Stemmen findes på blad 2v og blad 1v med pagineringen 26-27 (de øvrige sider rummer skitser til *In memoriam Ansgarius*, jfr. **12**, kilde **E**).

Papirtype: 6 systemer uden angivelse af fabrikat.

Omfatter 35 takter, men er ikke helt identisk med kilderne **A** og **B**.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde **A**, hvor kompositionen dog er noteret på 2 systemer.

Takt Stemme Bemærkning

3,

13-14 SATB $\langle \rangle$ er i **A** kun anført oven over SA, men gælder antagelig alle 4 stemmer (**B** har kiler over såvel SA som TB i t. 3)

20 TB \rangle tilføjet i analogi med SA

27-28 SATB $\langle \rangle$ er i **A** kun anført oven over SA, men gælder antagelig alle 4 stemmer

35 SATB $\langle \rangle$ er i **A** anført mellem systemerne og antages at gælde alle 4 stemmer

10 *Ophøj dig, Gud* (4) [32 t.] (BVN 272)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,9. Autograf. Renskrift med blæk; rettelser med blæk og blyant.

Overskrift: "*Ophøj dig Gud*" – ovenover anført: *Lektie Esaias* / *Kap. 1-4*.

Udateret; signeret til slut: *Komp. R. I. Langgaard*

1 blad, 25 × 16,5 cm; 2 beskrevne sider, pagineret 3-4 (s. 3 rummer foroven de 5 sidste takter af korsvaret "Lovet være han som kommer i Herrens Navn" = 37 kilde C).

Papirtype: 12 systemer uden angivelse af fabrikat.

Rettelser findes i t. 4-7, 11, 18; t. 5-6 findes i en alternativ version, som er tilføjet (uden tekst) med blyant s. 3. Satsen er forsynet med prøvecifre 1-5.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde **A**, hvor kompositionen dog er noteret på 2 systemer. RLs rettelser respekteres, herunder den ændrede version af t. 5-6.

11 *Ophøj dig, Gud* ("Tredje version") (BVN 294)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,23. Autograf. Renskrift med blæk; rettelser og tilføjelser med blæk og blyant.

Overskrift: *Motet! Tredie Version!*

Signeret *Rued Langgaard* og dateret til slut: 26/10 43

1 blad, 25 × 17,5 cm; 2 beskrevne sider, pagineret [1], 2.

Papirtype: 12 systemer uden angivelse af fabrikat.

Den oprindelige blæknotation med dateringen 26.10.1943 omfatter 29 takter; de 7 sidste takter er omarbejdet til 6 takter, som er tilføjet med blyant.

B. Ukomplet renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,24. Autograf. Renskrift med blæk; rettelser med blæk og blyant. Ukomplet (slutningen mangler).

Overskrift: *Tredie Version.* / *Ophøj dig Gud (Davids Salme 57)*

Usigneret og udateret.

1 blad, 24,5 × 15,5 cm; 2 beskrevne sider, pagineret 7-8. Renskriften findes s. 8 (s. 7 rummer de 3 sidste takter af *Hymne* = 14 kilde **B** samt, omvendt, et udateret skitsefragment til symfoni nr. 11, men betegnet *Symf No 10*).

Papirtype ikke angivet (beskåret blad, 12 systemer).

Renskriften omfatter t. 1-18 med inkorporering af rettelselser, som findes i **A**, hvorefter **B** er yderligere rettet; ved t. 15 findes et kryds, som henviser til en ukendt kilde.

C. Skitse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,25. Autograf. Skitse med blæk.

Overskrift: *Ophøj dig Gud over Himlene*

Dateret til slut: 26/10 43 (ingen signatur).

1 blad, 21 × 33 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Skitsen omfatter 1 side (verso rummer udateret skitsefragment til *Justus ut palma florebit* = **32** kilde C).

Papirtype ikke angivet (beskåret blad, 10 systemer).

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde **A**. Alle komponistens rettelselser i denne kilde respekteres, herunder også omarbejdelsen af slutningen. Kilde **B** indeholder en senere nedskrift med yderligere rettelselser, men slutningen, ca. 10 takter, mangler, og denne kilde lades ude af betragtning.

Takt	Stemme	Bemærkning
–	–	B har <i>Andante maestoso</i>
10	AT	<i>p</i> tilføjet i analogi med SB t. 9
12	SATB	overflødigt <i>p</i> udeladt
22	TB	cæsur tilføjet i analogi med SA
22-26	SATB	tekstlægningen justeret redaktionelt fra t. 22 sidste fjerdedel (A er uklar som følge af rettelselser)
23-25	SATB	◀▶ anført som i den oprindelige, blækskrevne version af disse takter

12 *In memoriam Ansgarius* (BVN 286)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,18. Autograf. Renskrift med blæk (enkelte tilføjelser med blyant; tilføjelser i fremmed hånd med kuglepen og blå farvestift).

Titel: [...] *In memoriam Ansgarius*. | ("*Spiritus domini super me* –") | for | For | bl. á capella Kor. | af | Rued Langgaard | Partitur. | Ribe Januar 1943. | Teksten fra den romersk-katolske Ansgarmesse 3 Februar.

Dateret og signeret til slut: Komp. 7 Januar 1943. | Ny Renskr. 3 April 1948. | Kl. 5½-6 Morgen. | Rued Langgaard

3 blade, 34,5 × 26 cm; 5 beskrevne sider, pagineret: (titel), [1], 2-4

Papirtype: 12 systemer uden angivelse af fabrikat.

Foroven på titelsiden: *Sunget af Domkirkens Kor ved forskellige Kirkefester i Ribe Domkirke*. | *Desuden sunget ved 1000 Aars Bispejubilæet* | i Ribe Domkirke 25 Maj 1948. (Transmitteret.) | *Oprindelig komponeret til Radio Reportage 31 Januar 1943 fra* | Ribe Domkirke | [tilføjet med CLs håndskrift:] (*Opført af Radiokoret 14 Sept. 1966.*)

B. Tidlig renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,80 s. 16-19. Autograf. Renskrift med blæk (enkelte rettelselser og tilføjelser med blæk og blyant).

Overskrift: *In memoriam Ansgarius*. (fra *Radio Reportagen i* | Ribe Domkirke 11/3, 43]

Dateret og signeret til slut: *komp* | 7 Januar 1943. | (14/9 44) | Rued Langgaard

3 blade, 25 × 17 cm; 6 beskrevne sider, pagineret 15-20, hvoraf motetten udgør s. 16-19. Bladene findes i nodebog med sort bind betegnet *II* | *Domkirken* [...] | *Partitur*.

Papirtype: 12 systemer uden angivelse af fabrikat (s. 17-18 dog indklæbet, beskåret blad med 11 systemer).

Efter satsen (s. 19) påskrift: *Optaget paa Voksplader i Domkirken d. 31 Januar / 1943. / (til Reportagen) / Blev sunget af Domkirkens / Kor (14 Medlemmer) / under min Ledelse / [tilføjet med farvestift:] Ved 1000 [Aars] Bispejub 25/5 48 Ribe / 30 Korister.*

Noteret på 2 systemer.

C. Fragment af tidlig renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,20. Autograf. Renskrift med blæk (enkelte rettelser med blæk og blyant; påklæbet ændring).

Ubetegnet og usigneret.

1 blad, 25 × 16 cm; 2 beskrevne sider, pagineret 17-18.

Papirtype: 12 systemer uden angivelse af fabrikat.

Det oprindelige blad indeholdende s. 17-18 af **B** (i **B** erstattet af indklæbet, nyt blad).

D. Korstemmer

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122, 21. Autograf og afskrift. Renskrift med blæk.

Overskrift: *Ansgarhymne*

Udateret og usigneret.

15 beskårne blade og udsnit i vekslende formater og papirtyper (uden angivelse af fabrikat).

Omfatter 5S, 2A, 3T og 3B.

Desuden findes en S-stemme RLS 122,82 s. 22-23.

E. Skitser

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,19. Autograf. Skitser med blæk og blyant.

Overskrift s. 1: *In memoriam Biskop Ansgar*

Dateret til slut (s. 4): *7/1 43 Ribe* (overstreget); usigneret.

6 beskårne blade og udsnit i vekslende formater og papirtyper (uden angivelse af fabrikat); 10 beskrevne sider, hvoraf 3 er pagineret 1, 3, 4 (2 sider er blanke; to blade har en tidligere paginering: 25-28). Siderne pag. 1, 3, 4 (samt den manglende pag. 2, hvortil der henvises) indeholder en sammenhængende skitse; fragmenter findes på yderligere 4 sider; kilden rummer også 3 korstemmer (hvoraf én er i fremmed hånd) til varianter af *Ophøj dig, Gud* samt skitsefragment til samme m.v.

Det første blad (pag. 1) indleveret til Det Kongelige Bibliotek i 1991 og forsynet med bibliotekssignaturen *mu 9110.0500*.

Desuden findes en udateret skitse RLS 122,10 (jfr. **9** kilde **A**) samt skitser med tekst "Gloria Patri" (5 t.) og "Alleluja" (5 t.) RLS 122,67 (jfr. **33** kilde **B**).

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde **A**, komponistens seneste renskrift. Nogle accenter tilføjet med blå farveblyant anses ikke for at være autentiske og udelades (jfr. noter nedenfor).

Takt	Stemme	Bemærkning
25	T	node 2-4: marc. tilføjet i analogi med SAB
26	ATB	node 1: marc. tilføjet i analogi med S
27	ATB	node 3: marc. tilføjet i analogi med S
31	A	node 1-3: marc. tilføjet i analogi med S (marc. findes i kilde B)
	TB	node 2-3: marc. tilføjet i analogi med S (marc. findes i kilde B)
32	TB	node 1-3: marc. tilføjet i A med blå farvestift (ikke RL)
35	S	node 3: marc. tilføjet i analogi med A t. 34 og S t. 36
37	B	node 1-2: marc. tilføjet i A med blå farvestift (ikke RL)
38	T	node 2-3: marc. tilføjet i A med blå farvestift (ikke RL)

13 *Herre! Du har været vor bolig fra slægt til slægt* (BVN 293)

A. Skitse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,22. Autograf. Skitse med blæk (rettelser med blæk).

Titel: *Herre! Du har været vor Bolig | fra Slægt til Slægt | Motet | Skitse*

Overskrift: *Herre! du har været for [sic] Bolig Salme 90. Davids*

Dateret til slut: 25/10 43 | Ribe (usigneret)

4 blade, 8 × 26 cm; 7 beskrevne, upaginerede sider. Skitsen omfatter titelside (blad 1r) + 4 sider = blad 1v, 2v, 3r, 4r (kilden rummer blad 3v 1 takt uden forbindelse til motetten, blad 4v et ubetegnet skitsefragment for orgel, blad 2r er blank).

Papirtype ikke angivet (smal strimmel med 3 systemer).

B. Sopranstemme

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,82 s. 24-25. Autograf. Renskrift med blæk (enkelte rettelser med blæk og blyant).

Overskrift: *Herre! Du har været vor Bolig*

Udateret og usigneret.

2 blade, 20 × 16,5 cm; 4 beskrevne sider, pagineret 23-26. Stemmen findes s. 24-25. Bladene findes i et stemmehæfte (S), som har været benyttet af CL.

Papirtype: 6 systemer uden angivelse af fabrikat.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde **A**, som er noteret på 2 systemer og rummer en del rettelser i t. 17 samt i t. 23-35, hvoraf især rettelserne i t. 24-25 kan være vanskelige at tolke. Et renskrevet partitur kendes ikke. Kilde **B** repræsenterer værkets i øvrigt ukendte, fuldførte version og afviger nodemæssigt fra **A** i t. 4, 12, 20-21 og 23 og har desuden fra t. 27 en slutning på 6 takter mod skitsens 9 takter (t. 27-35). Stemmens eksistens og præg af brug godtgør, at motetten har været anvendt ved gudstjenester i Ribe. Udgaven præsenterer motetten i overensstemmelse med dens tidlige, skitserede form, idet afvigelserne i **B** ikke kan overføres til versionen i **A**. Dynamiske kiler er i **A** anført over satsen, men anses for at gælde alle stemmer.

Takt	Stemme	Bemærkning
–	–	B har <i>Langsomt</i>
2	S	node 4: orienteringsfortegn tilføjet
3	S	node 2: orienteringsfortegn tilføjet
11, 12	SATB	<i>p</i> tilføjet i overensst. med B t. 11
13	SB	node 1: manglende <i>♯</i> , tilføjet
14	B	node 3: skal muligvis læses som <i>ges</i> (i så fald har RL glemt <i>♯</i>)
15	S	node 2: orienteringsfortegn tilføjet
25	B	node 4: umotiveret rettelse til H ignoreret; det oprindeligt noterede f bibeholdt

14 *Hymne (Gud bor iblandt Israels lovsange)* (BVN 295)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,27. Autograf. Renskrift med blæk (enkelte rettelser med blyant).

Overskrift: *Hymne*

Dateret og signeret til slut: *komp. Novbr. 43. | Rued Langgaard*

1 blad, 25 × 17 cm; 2 beskrevne sider, pagineret 7-8. Renskriften findes s. 8 (s. 7 rummer korsvar til juleaften "Ære være Gud i det Højeste" *Melodien af Hartmann Harmoniseringen af Gade*).

Papirtype: 12 systemer uden angivelse af fabrikat.
Efter sidste takt: *Davids S. 22. | Inskript. paa Domkirkens Orgel.*

B. Fragment (t. 22-24)

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,24. Autograf. Renskrift med blæk.
Ubetegnet (tekst: "- e Amen")

Signeret og dateret til slut: *Rued Langgaard | komp. 2/11 1943. | (Allesjæledagsaften)*

1 blad, 24,5 × 15,5 cm; 2 beskrevne sider, pagineret 7-8. Fragmentet omfatter motettens 3 sidste takter og findes på s. 7 sammen med skitser til symfoni nr. 11 (s. 8 rummer renskrift af *Ophøj dig Gud* = **11 kilde B**).

Papirtype ikke angivet (beskåret blad, 12 systemer).

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde **A**, som dog er noteret på 2 systemer.

Takt	Stemme	Bemærkning
1	TB	⇒ tilføjet i analogi med SA
4-5	SATB	⇐⇒ er i A anbragt mellem systemerne og antages at gælde alle 4 stemmer
10	A	node 3: orienteringsfortegn tilføjet

15 *Lover Gud, alle lysets stjerner* (BVN 300)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,29. Autograf. Renskrift med blæk (enkelte rettelser med blyant og farvestift).

Titel: *Lover Gud, alle Lysets Stjerner! | Fra Davids Salme 148 | for Kor a capella | af | Rued Langgaard | Sunget ved Geislers Kirkekoncert i Ribe Domkirke. Juli 1944. [Med CLs håndskrift tilføjet: (Opført af Radiokoret 14' Sept. 1966.) – samt: komp. 1944]*

Dateret til slut: *29 April | 1944 | Ribe*

2 blade, 26 × 34,5 cm; 4 beskrevne, upaginerede sider. Renskriften omfatter titelside samt 2 nodesider (blad 2v rummer bl.a. renskrift af "Amen" = **38 kilde A**).

Papirtype: 10 systemer uden angivelse af fabrikat.

B. Fragment (t. 1-13)

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,82. Autograf. Renskrift med blæk.

Overskrift: *Lysets Stjerner. Davids S.*

Udateret og usigneret.

1 blad, 19,5 × 16,5 cm; 2 beskrevne sider, pagineret 27, upag. Fragmentet findes på den upaginerede versoside af et tilskåret blad, hvis rectoside (pag. 27), indeholder S-stemme til *Herrens Veje* BVN 311, dateret *komp. 20/10. 45* [denne stemme er eneste kilde til BVN 311]. Bladet er klæbet oven på en tidligere s. 27 i CLs S-stemmebog, men er gået løs, hvorved fragmentet af *Lysets Stjerner* er blevet synligt.

Papirtype ikke angivet (beskåret, 8 systemer).

Fragmentet er noteret på 2 systemer og omfatter t. 1-13 i en tidlig version i F-dur.

C. Skitse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,30. Autograf. Skitse med blyant.

Titel (med blæk): *Halleluja! | Lover Gud alle Lysets Stjerner | Kor | Skitse. | 29/4 44 | Ribe*

Overskrift: *Halleluja. Lover Gud alle Lysets Stjerner | Davids Salme 148*

Dateret til slut: *29/4 44 | Ribe* (usigneret).

1 blad, 34,5 × 26 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Skitsen omfatter 1 side (verso rummer titelpåskriften samt 2 små skitser uden relation til værket).
Papirtype: 12 systemer uden angivelse af fabrikat.

D. Fragmenter af korstemmesæt

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling.
Ukomplet T-stemme i autograf findes RLS 122,50, og RLS 122,82 (CLs S-stemmebog) rummer s. 28-29 S-stemmen i CLs afskrift.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A, som er komponistens seneste nedskrift af motetten.

Takt	Stemme	Bemærkning
14	A	node 3: orienteringsfortegn tilføjet
16	T	node 2: orienteringsfortegn tilføjet
21	A	node 3: orienteringsfortegn tilføjet
24	SA	A har f ved sidste node i alle 4 stemmer; under hensyntagen til teksten er f i SA flyttet til node 2
28	A	sidste node: manglende # for c ¹ tilføjet
29	A	sidste tone: RL har i A rettet tonen eis ¹ til dis ¹ og tilføjet "dis"; der må være tale om en misforståelse, akkorden skal være en Cis ⁷
30	A	⇒ tilføjet i analogi med T
	B	pp tilføjet i analogi med AT
31	AT	⟷ er i A anført mellem A og T og skal formodentlig gælde begge stemmer

16 *Lov Herren, min sjæl* (BVN 305)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,73. Autograf. Renskrift (kladde) med blæk; rettelser med blæk.

Ubetegnet (tekst: "Lov Herren min Sjæl...").

Udateret og usigneret.

2 blade, 34 × 26 cm; 4 beskrevne, upaginerede sider. Renskriften findes blad 1r og blad 2r (blad 1v og 2v rummer optegnelser vedr. symfoni nr. 13 BVN 319 samt en skitse til samme betegnet *Slut* og dateret Febr. 47).

Papirtype: 12 systemer uden angivelse af fabrikat.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A, den eneste kendte kilde til kompositionen. Korindsatserne er noteret på 2 systemer, hvilket er bibeholdt i udgaven. Manuskriptet har en kladdeagtigt karakter med sporadisk angivelse af det faste fortegn, ligesom fermat kun er anført i første solo og i de to sidste korsvar. Udgiverne har tilføjet fermater på de øvrige soli og på sidste tone i de første 6 korsvar. RL anfører dynamiske kiler imellem, over eller under systemerne; udgiverne har anbragt kilerne oven over og neden under systemet.

17 *Gid du ville sønderrive* (BVN 310)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,79 s. 12-13. Autograf. Renskrift med blæk; rettelser og tilføjelser med blyant og farvestift.

Overskrift: *Gid du vilde Sønderrive!* | (*Herre Gid du vilde sønderrive Himlene*) | *Esajas. Kap 63,19.*
Dateret og signeret til slut: *Komp 20/10 45.* | *Rued Langgaard*
2 blade, 25 × 17 cm; 4 beskrevne sider, pagineret: 11-14. Renskriften findes s. 12-13. Bladene findes i nodebog med sort bind betegnet *I* | *Domkirken [...]* | *Partitur.*
Papirtype: 10 systemer uden angivelse af fabrikat.

B. Skitse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 90.62. Skitse med blæk.
Betegnet: *Gid du vilde sønderrive (Himmelen)*
Dateret til slut: *20/10 45*
1 blad, 34 × 27 cm; 2 beskrevne sider. Skitsen omfatter 1 side (verso); recto rummer *Bilag* til *Forbarm dig!* BVN 337 for orgel, dateret *22 Sept 47.*
Papirtype: 24 systemer uden angivelse af fabrikat.

C. Sopranstemme

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,82 s. 26[a]. Autograf. Renskrift med blæk.
Overskrift: *Gid du vilde sønderrive (Esajas 63,19)*
Dateret til slut: *komp 20/10 45 | i Ribe*
1 blad, 20 × 16,5 cm; 1 beskrevet side, pagineret 26 (bladet findes i et stemmehæfte (S), som har været benyttet af CL; dets blanke bagside har været klæbet oven på en tidligere s. 26 indeholdende en version af *Ophøj dig, Gud* dateret 1941; limen er dog gået fra og det påklæbte blad ligger i dag løst).
Papirtype: 6 systemer uden angivelse af fabrikat.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde **A**, som dog er noteret på 2 systemer. Dynamik og accenter er i denne kilde præciseret og suppleret af RL i forhold til kilde **C**.

Takt	Stemme	Bemærkning
2	TB	node 1, 3, 5: marc. tilføjet i analogi med SA
4	A	<i>f</i> flyttet fra næstsidste til sidste node i overensst. med teksten
	TB	node 1: marc. tilføjet i analogi med SA
6	TB	node 1: marc. tilføjet i analogi med SA
7	B	◀ tilføjet i analogi med SA
10	AT	node 1-2: stacc. tilføjet i analogi med SB

18 O herligheds Gud (BVN 313)

A. Renskrift (ukomplet)

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,31. Autograf. Renskrift med blæk; rettelser og tilføjelser med blæk, blyant og farvestift.
Overskrift: *O Herligheds Gud. (Efter Davids Salme 108)*
Udateret og usigneret (slutningen mangler).
1 blad, 25 × 17 cm; 2 beskrevne sider, pagineret 27-28. Renskriften findes s. 28 (s. 27 rummer skitse for orgel og kor betegnet *Ribe Domkirkes 1000 Jubilæum?* og dateret *3 Novbr 46*).
Papirtype: 10 systemer uden angivelse af fabrikat.
Omfatter 16 takter.

B. Skitse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,32. Autograf. Skitse med blæk.
Overskrift: *O Herligheds Gud*

Udateret og usigneret.

1 blad, 26,5 × 13,5 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Skitsen omfatter 1 side (verso rummer ubetegnet og udateret skitse til *I Ordet kan jeg se dig ind* = **65** kilde **B**).

Papirtype ikke angivet (udsnit af blad, 10 systemer).

Skitsen er uden tekst og omfatter 27 takter (t. 17-27 findes ikke i **A**).

C. Sopranstemme

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,82 s. 8-9. Autograf. Renskrift med blæk; tilføjelser med farvestift.

Overskrift: *O Herligheds Gud*

Dateret til slut: *komp. 1 Dec 45*

2 blade, 20 × 16,5 cm; 4 beskrevne sider, pagineret 7-10. Renskriften findes s. 8-9. Bladene findes i et stemmehæfte (S), som har været benyttet af CL.

Papirtype: 6 systemer uden angivelse af fabrikat.

Stemmen omfatter en, i forhold til **B**, 2 takter kortere version, idet de sidste 4 takter i **B** er reduceret til 2 takter. Der er i **A** foretaget rettelser, som ikke forekommer i **C**.

D. Slutningsfragment (4 takter)

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,79 s. 11. Autograf. Renskrift (enkelte rettelser med blæk).

Ubetegnet (tekstfragment: "Herligheds Gud")

Dateret til slut: *komp. i / Ribe / 1941-46* – efterfuldt af ordet *Gewaltsam!*

1 blad, 25 × 17 cm; 2 beskrevne sider, pagineret 11-12. Fragmentet findes s. 11 (på samme side findes skitse til *Tredobbelt Amen* = **38** kilde **B**). Bladet findes i nodebog i sort bind betegnet *I / Domkirken [...]* / *Partitur*. Side 11 er klæbet ind i bogen oven på en tidligere s. 11.

Papirtype ikke angivet (beskåret, 11 systemer).

De 4 takter stammer fra en version af motetten, der ikke kendes fra andre kilder (BVN U26).

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde **A**, for så vidt angår de bevarede takter 1-16; t. 17-23 er baseret på kilde **B** og **C**, som er overensstemmende i denne passage, mens t. 24-25 er lånt fra **D**, som ganske vist rummer en, antagelig senere, version, men hvis to afsluttende takter er harmonisk sammenfaldende med **B** og **C**. Tekstlægning, dynamik og cæsurer i t. 17-25 følger **C**.

Takt Stemme Bemærkning

10, 14 SATB dynamikken i satsen er suppleret og justeret i **A** med rød farvestift, og i t. 10 og 14 er det uklart, hvad intentionen er; udgiverne følger én af flere valgmuligheder og angiver kilerne i alle 4 stemmer

19 Påskedag (1) (BVN 315)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,33. Autograf. Renskrift med blæk; tilføjelser og rettelser med blyant.

Titel (med farvestift): *Paaske- / kor*

Overskrift: *Påskedag*.

Dateret til slut: *25/3 46* (usigneret).

2 blade, 23,5 × 13 cm; 4 beskrevne, upaginerede sider. Kilden udgjorde oprindeligt 1 blad i tværformat, hvor renskriften blev noteret recto, mens verso var blank; papiret blev efterfølgende foldet på den lodrette led ned igennem satsen, dernæst revet over i sammenfoldningen og atter tapet sammen som

2 blade, hvorved noderne nu findes tværs henover blad 1v-2r; dette er sket i RLs tid, for han har forsynet 'forsiden' med en titelpåskrift (blad 2v er blank).

Papirtype: 8 systemer uden angivelse af fabrikat (lidt beskåret).

Med blyant er anført de sangere i Ribe Domkirkes kor, der skulle synge de 8 stemmer.

B. Skitse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,34. Autograf. Skitse med blæk.

Ubetegnet (tekst: "Han er opstanden...")

Dateret til slut: 25/3 46 (usigneret).

1 blad, 17,5 × 26 cm (beskåret; udsnit på 9 × 7,5 cm bortsåret); 2 beskrevne, upaginerede sider. Skitsen findes recto (verso rummer ubetegnet og udateret skitse for klaver).

Papirtype ikke angivet (halveret nodeblad, 5 systemer).

Efter satsen påtegnet: *Salomos Ordsprog 8,34 | Malakias 1,10*

C. Sopranstemme

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,82 [blad 3]. Autograf. Renskrift med blæk.

Overskrift: *Påske*

Udateret og usigneret.

1 blad, 20 × 15 cm; 2 beskrevne sider, pagineret 9, upag. Stemmen findes på den upaginerede versoside.

Bladet findes i et stemmehæfte (S), som har været benyttet af CL.

Papirtype: 6 systemer uden angivelse af fabrikat.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde **A**. RLs intention, hvad angår marcato-angivelser i t. 1-3, er uklar. I **A** er de 4 marc. kun anført under B-systemet (satsen er noteret på 4 systemer); marc. i t. 2, node 1 findes dog også oven over S1-stemmen; i kilde **B** er de 4 marc. placeret under B-stemmerne som i **A**, og i kilde **C** findes i t. 1-3 kun det marc. i t. 2, som også står i **A**. I t. 5 og 7 er marc. anført i alle 4 stemmer i **A**. Måske har RL villet betone B i t. 1-3 og S tillige i t. 2, men udgiverne finder det mest naturligt at anbringe marc. i alle stemmer.

20 Min Gud (BVN 316)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,79 s. 8. Autograf. Renskrift med blæk.

Overskrift: *Min Gud (Langfredag)*

Dateret og signeret til slut: 7/4 46 Rued Langgård

1 blad, 25 × 17 cm; 2 beskrevne sider, pagineret 7-8. Renskriften findes s. 8. Bladet findes i nodebog i sort bind betegnet *I | Domkirken [...] | Partitur*.

Papirtype: 10 systemer uden angivelse af fabrikat.

B. Skitse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 90,17. Autograf. Skitse med blæk.

Overskrift: *Min Gud*.

Udateret og usigneret.

2 blade, 34 × 27 cm; 4 beskrevne, upaginerede sider. Skitsen findes blad 1v sammen med skitse til *Kristi Himmelfartsdag 1946* for orgel dateret 9 April 1946 (identisk med *Praeludium Es-dur* BVN 317). De 2 blade rummer flere andre skitser.

Papirtype: *Beethoven Papier Nr. 35 (20 Linien)*.

C. To korstemmer

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling.

1. Basstemme. RLS 122,36. Autograf (overstreget).

Overskrift: *Min Gud hvorfor*.

Udateret.

Findes på versosiden af en T-stemme fra stemmesættet til *Giv din helligånd* = **21** kilde **B**.

2. Sopranstemme. RLS 122,82 s.9. Autograf (rettelser med blyant).

Overskrift: *Min Gud hvorfor (Langfredag)*

Dateret til slut: 7/4 46

Findes blad 3r (pag. 9) i et stemmehæfte (S), som har været benyttet af CL, 20 × 16,5 cm. På samme side findes slutningen af *O herligheds Gud* = **18** kilde **C**.

Papirtype: 6 systemer uden angivelse af fabrikat.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde **A**. I t. 5-6 har denne kilde teksten "Min Gud!", hvilket i **C1-2** er ændret til "Hvorfor" – en løsning udgiverne har valgt at følge med tilføjelse af det manglende spørgsmålstegn. Spørgsmålstegn i t. 9 findes kun i kilde **C2**.

Takt	Stemme	Bemærkning
4	S	node 1: orienteringsfortegn tilføjet
	TB	node 1: marc. tilføjet i analogi med SA
6	orgel	indsatsen er angivet i A med små noder, men findes ikke nævnt i de øvrige kilder; udgiverne har tilføjet <i>ad lib</i> .
8	B	node 3: orienteringsfortegn tilføjet

21 *Giv din Helligånd* (BVN 328)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,35. Autograf. Renskrift med blæk; rettelser med kuglepen.

Titel: "*Giv din Helligånd*" [tilføjet med CLs håndskrift:] *f. Kor a capella | Rued Langgaard | komp 1947*

Overskrift: *Pinse*.

Dateret og signeret til slut: *14 Maj 47 | Rued Langgaard*

1 blad, 34,5 × 25,5 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Titlen findes recto, noderne verso. Bladet er foldet på den lodrette led, hvorved det reelt udgør 4 sider i format 17 × 25,5 cm.

Papirtype: 18 systemer uden angivelse af fabrikat.

Sidste takt er forsynet med orgelpedaltonen As. Navne på sangere i domkirkekoret i Ribe er angivet.

B. Korstemmer

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,36. Autograf og afskrift (CLs håndskrift). Renskrift med blæk (én T-stemme med blyant).

Overskrifter: *Pinse* [autograf] eller *Pinse* [CL]

Udateret og usigneret.

7 blade, ca. 26 × 17,5 cm; 8 beskrevne, upaginerede sider (en T-stemme rummer på bagsiden **20** kilde **C1**).

Vekslende papirtyper (uden angivelse af fabrikat).

Omfatter 2 S1, 1 S2, 2 A, 2 T.

Desuden findes en A-stemme under RLS 134,23a (jfr. **58 Tusind Aar stod Kristi Kirke**, kilde **C**).

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde **A**. Orgelpedalstemme i sidste takt (tonen As) udeladt.

Takt Stemme Bemærkning
7-8 S2, T <> tilføjet i analogi med S1 og A

22 *Pascha-morgen* (BVN 332)

A. Skitse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,37. Autograf. Skitse med blæk.

Overskrift: *Pascha-Morgen (Offertorium fra katolsk / Paaskemesse)*

Dateret til slut: 19/7 47 (usigneret).

1 blad, 19,5 × 25,5 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider (skitsen findes recto, verso har påskriften *En / Motet / (Paaske) / Udkast / 1947*)

Papirtype ikke angivet (halveret nodeblad, 8 systemer).

Navne på sangere i domkirkekoret i Ribe er angivet.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A. Da det er en skitse, har udgiverne kompletteret satsen de steder, hvor der i enkelte stemmer mangler dynamiske angivelser og accenter. RL har ændret nodeværdier mv. i t. 2-3, som opr. omfattede 3 takter. Der er nogen usikkerhed omkring læsningen af de 2 sidste fjerdedele i t. 10; udgiverne har her valgt en plausibel løsning (tonerne a-c i alle stemmer). Det fremgår ikke, hvorvidt RL har forestillet sig, at sangstemmerne skulle ledsages af orgel i t. 1-11, eller om orglet kun skal sætte ind sådan som det er noteret, som en sluteffekt i t. 12-13.

23 *Lover Gud, thi han er vor hyrde* (BVN 339)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,38. Autograf. Renskrift med blæk; rettelser og tilføjelser med blyant og farvestift.

Titel: *Motet efter Velsignelsen fra Prædikestolen* / [tilføjet med blyant:] *Ved hver højmesse / Partitur og [tilføjet: Herre] Stemmer*

Overskrift: *Efter Prædiken (Velsignelsen mens Præsten staar paa Prædikestolen)*

Dateret og signeret til slut: 9/2. 48. / RL.

2 blade, 17 × 26 cm; 4 beskrevne, upaginerede sider. Omfatter titel samt 2 nodesider (blad 2v rummer et *Tredobbelt Amen* i afskrift = **38** kilde C).

Papirtype ikke angivet (halveret nodeblad, 5 systemer).

B. Skitse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,53. Autograf. Skitse med blæk.

Overskrift: *Efter Prædiken*

Dateret og signeret til slut: 9/2 48. / RL.

1 blad, 34 × 26 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Skitsen findes verso (recto rummer *Den yndigste Rose i let Udsættelse* = **61** kilde A); rummer desuden ubetegnede harmoniseringer af to salmemelodier: BVN B53 og B5, førstnævnte dateret 24/5 48.

Papirtype: *Beethoven Papier Nr. 35 (20 Linien)*.

C. Korstemmer

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,83. Autograf. Renskrift med blæk.

Overskrift: *Motet*

Udateret og usigneret.

Findes i et sæt upaginerede stemmebøger, 12,5 × 17 cm; indbundet sort bind og på omslaget forsynet med navne på koristerne i Ribe Domkirkes kor [ca. 1951]. Omfatter: 3 S1, 2 S2, 2 A og 2 T.

Papirtype: 6 systemer uden angivelse af fabrikat.

Desuden findes en S-stemme (RLS 122,52) og en afvigende T-stemme (RLS 122,39), som må være en ad-hoc-variant produceret i en situation, hvor der har manglet alter.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A. Oprindeligt noteret for SSAT, men udvidet med en høj T1-stemme, tilføjet af RL med blyant (den oprindelige T-stemme er i udgaven noteret som B).

24 *Lover Gud, han er vor hyrde* (BVN 398)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,49. Autograf. Renskrift med blæk.

Ubetegnet (tekst: "Lover Gud...")

Udateret og usigneret.

1 blad, 15 × 26 cm; 1 beskrevet, upagineret side.

Papirtype ikke angivet (halveret nodeblad, 4 systemer).

Navne på sangere i domkirkekoret i Ribe er angivet.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A. T-stemmen er dog i udgaven noteret som B.

25 *Graduale (Bøn)* (BVN 400)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,40. Autograf. Renskrift med blæk (enkelte tilføjelser med kuglepen).

Overskrift: *Graduale (Bøn)* – desuden: *Skærtorsdag | Langfredag*

Dateret og signeret til slut: *7/3, 50 | Rued Langgaard*

1 blad, 17 × 26,5 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider, opklæbet på beskåret, større nodeblad, 26 × 30,5 cm.

Renskriften omfatter 1 side (verso, som er skjult mellem de to sammenklæbede blade, rummer **28** kilde **B**).

Papirtype ikke angivet (halveret nodeblad, 8 systemer).

Forneden påtegnet: *Motet til Skærtorsdag | Langfredag | Paaskedag: Lover Gud etc.* – her findes også motettens tekst med danske ordforklaringer samt oplysningen: *Graduale fra Skærtorsdagsmessen i Katolsk K.*

Navne på sangere i domkirkekoret i Ribe er angivet.

B. Ukomplet renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,41. Autograf. Renskrift med blæk.

Overskrift: *Graduale*

Udateret og usigneret (evt. datering bortskåret).

1 blad, 27 × 19 cm; 2 beskrevne sider. Renskriften omfatter 1 side; bladet er skåret over på den lodrette led lige efter tredje fjerdedelsnode i t. 5, hvorved sidste fjerdedel i t. 5 samt t. 6-8 mangler (verso rummer udateret skitse for orgel samt melodiudkast).

Papirtype ikke angivet (beskåret nodeblad, tværformat, 12 systemer).

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A. T2-stemmen er dog i udgaven noteret som B. De bevarede takter i kilde B er musikalsk identiske, men med tempobetegnelsen *Langsomt* og uden marc. i t. 2 og 4.

Takt	Stemme	Bemærkning
2	ATB	node 1: marc. tilføjet i analogi med S1-2
4	S2ATB	node 1: marc. tilføjet i analogi med S1

26 *In Deo (Gudserkendelsen)* (BVN 406)

A. Skitse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 134,30. Autograf. Skitse med blæk.

Overskrift: *In deo. (Gudserkendelsen) Påske 1950*

Dateret til slut: 26/6 50

1 blad, 19 × 26 cm (udsnit på ca. 5 × 24 cm bortskåret); 2 beskrevne, upaginerede sider. Skitsen omfatter 1 side (verso rummer del af titelside vedr. andet værk).

Papirtype ikke angivet (halveret nodeblad, 6 systemer).

Ved begyndelsen påtegnet: *Solosang med Orgel ell. blandet Kor a capella.*

Forneden påtegnet: *Til | I.O.O.F. – | Konsul Holbeks Opfordring*

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde **A**, som dog er noteret på 2 systemer. Kilden rummer en del rettelser, men der synes ikke at være tvivl om læsningen, ej heller for så vidt angår T-stemmens h¹ i t. 12. Teksten foreligger i maskinskrivet form ledsaget af brev fra forfatteren, Victor Holbek, under RLS 139,23.

27 *Koral* (BVN 412)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,42. Autograf. Renskrift med kuglepen (enkelte rettelser med farvestift).

Titel: *Koral*. [tilføjet med CLs skrift: *(Det Kors, der rødmer) | f. bl. Kor a capella. | Rued Langgaard | komp. 1950 (1946)*]

Dateret ved begyndelsen: *Orgelindledning komp 1946* – ved t. 14: *komp 1940* – ved t. 28: *komp 1946* – til slut: *Udsat for Kor Nobr [!] 50 | komp af | Rued Langgaard*

2 blade, 34,5 × 26 cm; 3 beskrevne, upaginerede sider (blad 2v blank).

Papirtype: 10 systemer uden angivelse af fabrikat.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde **A**. Ved sidste takt er anført *Timpani Es* og en trilleangivelse, men ingen noder; udeladt af udgaven. RL har teksten “Det kors, som rødmer”, hvilket udgaven korrigerer til “Det kors, der rødmer” i henhold til KH 224,2 og DDS 210,2.

Takt	Stemme	Bemærkning
29	orgel	akkord 2: bindebue fra es ² tilføjet
32	–	RL noterer 1 takt i 2/2 og følgende takt som 1/2; udgiverne har slået dem sammen som én 3/2-takt
34	A1 T2	node 2; marc. tilføjet som i de øvrige stemmer
35	S2 A2	T2 node 1: marc. tilføjet som i de øvrige stemmer
36	orgel	dybeste tone i venstre hånd dubleret i pedalstemmen (pedal er ikke anført på et selvstændigt system i kilden)

28 Påskedag (2) (BVN 419)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,43. Autograf. Renskrift med blæk (enkelte rettelser og tilføjelser med og farvestift).

Titel: *Motet (Påskedag)* / [tilføjet med CLs skrift: *Rued Langgaard* / komp. 1951] / *Partitur*

Overskrift: *Påskedag*

Udateret og usigneret.

2 blade, 27 × 15,5 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Renskriften omfatter titelside og 1 nodeside (blad 1v og blad 2v blanke).

Papirtype: *WH Nr. 14. K. 12* (beskåret nodeblad, tværformat, 12 systemer).

B. Tidlig renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,40. Autograf. Renskrift med kuglepen.

Overskrift: *Påskedag*

Dateret og signeret til slut: 21/3, 51 / *Rued Langgaard*

Findes på bagsiden af renskrift af *Graduale (Bøn)* = 25 kilde A, men er vanskeligt læsbar, idet bladet er klæbet oven på et andet nodeblad, hvorved *Påskedag* er blevet skjult mellem to sammenklæbede blade. Renskriften rummer rettelser og er overstreget med to diagonale linjer.

C. Sopranstemme

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,44. Autograf. Renskrift med blæk.

Overskrift: *Påskedag*

Udateret og usigneret.

1 blad, 9 × 19 cm; 1 beskrevet, upagineret side (verso blank).

Papirtype ikke angivet (udsnit af nodeblad, 3 systemer).

Påtegnet *Sopran I* – samt: *Fru Langgaard*.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A. T-stemmen er dog i udgaven noteret som B.

29 Tordner det fra mørkets sky (BVN 423)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,45. Autograf. Renskrift med blæk (én rettelser med blyant).

Overskrift: *Af Salmebog 595 Brorson. Motet. | Slutningskor til | "Messis"*.

Dateret og signeret til slut: *Komponeret af | Rued Langgaard | 21 August 1951*.

1 blad, 27 × 16,5 cm; 1 beskrevet, upagineret side.

Papirtype ikke angivet (halveret nodeblad, tværformat, 14 systemer).

Stemmetyperne angives som S1, S2, A og "Tenor-Bas". Navne på sangere i domkirkekoret i Ribe er angivet.

B. Korstemmer

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,83. Autograf. Renskrift med blæk.

Overskrift: *Motet*

Udateret og usigneret.

Findes i et sæt upaginerede stemmebøger, 12,5 × 17 cm; indbundet sort bind og på omslaget forsynet med navne på koristerne i Ribe Domkirkes kor [ca. 1951]. Omfatter: 3 S1, 2 S2, 2 A og 2 T.

Papirtype: 6 systemer uden angivelse af fabrikat.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A. "Tenor-bas"-stemmen er i udgaven noteret som B. I *Messis, Første Aften* BVN 228a findes som slutkor en identisk version, men med stemmeangivelserne SATB og tempoangivelsen *Roligt* (RLS 87,1). I denne sammenhæng ledsages koret af orgel, og der er desuden angivet styrkegraden *f* i t. 1-4 første gang og *p* anden gang. I t. 5 er der endvidere angivet *cresc./dim.* i hele taktens længde centreret omkring node 3 (jfr. Rued Langgaard: *Messis. Orgeldrama i Tre Aftener. 1. Aften*. Redigeret af Flemming Friis. Edition Wilhelm Hansen, 2002 (WH 30493 / ISBN 87 598 1056 4).

Takt	Stemme	Bemærkning
7	A	node 3: orienteringsfortegn tilføjet

30 *Morgen* (BVN 428)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,46. Autograf. Renskrift med kuglepen (enkelte rettelser med blyant).

Titel: "*Morgen*" | *Motet* | [tilføjet med CLs håndskrift: *komp. Sept. 1951* | Rued Langgaard]

Overskrift: *Morgen*

Udateret og usigneret.

2 blade, 27 × 17 cm; 3 beskrevne, upaginerede sider. Renskriften omfatter titelside samt 2 nodesider (blad 2v blank).

Papirtype: *WH Nr. 14. K. 12* (nodeblad i tværformat, foldet lodret, 12 systemer).

Stemmetyperne angives som S1, S2, A og "Tenorbas".

B. Tidlig renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,47. Autograf. Renskrift med blæk (rettelser og tilføjelser med blæk og blyant).

Overskrift: *I Morgen*.

Dateret til slut: *Slutn af | Sept. 51 | 4-5 Oct. | 51.* (usigneret).

1 blad, 13,5 × 27 cm; 1 beskrevet, upagineret side.

Papirtype ikke angivet (udsnit af nodeblad, 7 systemer).

I marginen tilføjet med blyant: *Skal synges i Fisdur da Orglet er stemt for lavt.*

C. Korstemmer

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,83. Autograf. Renskrift med blæk og kuglepen (rettelser med pen, blyant og kuglepen).

Overskrift: *Motet* | "*I Morgen*" [eller: "*Morgen*"]

Udateret og usigneret.

Findes i et sæt upaginerede stemmebøger, 12,5 × 17 cm; indbundet sort bind og på omslaget forsynet med navne på koristerne i Ribe Domkirkes kor [ca. 1951]. Omfatter: 3 S1, 2 S2, 2 A og 2 T.

Papirtype: 6 systemer uden angivelse af fabrikat.

Stemmerne svarer med de indføjede rettelser til kilde A. I en S1-stemme er der dog i t. 12-14 foretaget en tekstændring, som imidlertid ikke findes i de øvrige stemmer.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A, som rummer motettens seneste version. T-stemmen er dog i udgaven noteret som B. I t. 12-13 er med blyant tilføjet et alternativt forløb over 3 toner i A-stemmen; dette forslag er ikke respekteret, da det ikke findes i C. I B slutter teksten "uskiftelig den samme"; udgaven følger A og C, der har "uskiftelig det samme".

Takt	Stemme	Bemærkning
9	T	node 1: alle tre kilder har entydigt tonen f ¹
16	SA	cæsur tilføjet i analogi med B

31 *Du kærlighedens ophav* (Niels W. Gade; bearbejdet af RL) (BVN B19)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,59. Autograf. Renskrift med blæk (enkelte rettelser med blæk og blyant samt tilføjelser med kuglepen).

Titel: *Motet* | “*Du Kærlighedens Ophav.*” | [tilføjet med CLs håndskrift: *Rued Langgaard* | komp. 3 Sept. 1951]

Overskrift: *Du Kærlighedens Ophav*

Dateret ved begyndelsen: 3 Sept 51 (usigneret).

2 blade, 27 × 17 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Renskriften omfatter titel og 2 nodesider (blad 2v er blank).

Papirtype: *WH Nr. 14. K. 12* (halveret nodeblad, tværformat, 12 systemer).

Stemmetyperne angives som S1, S2, A og “Tenorbas”.

B. Tidlig renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,79 s. 15-17. Autograf. Renskrift med blæk (rettelser og tilføjelser med blæk, blyant og farvestift).

Overskrift (tekst): *Du Kærlighedens Opgav Gud*

Udateret.

2 blade, 25 × 17 cm; 3 beskrevne sider, pagineret: 15-[16]-[17]. Renskriften findes i nodebog i sort bind betegnet *I / Domkirken [...] Partitur*.

Papirtype: 10 systemer uden angivelse af fabrikat.

Til slut angivet: *NW Gade / omkomp for Ribe Domkirkes Kor af / Rued Langgaard*

Ved begyndelsen angivet *Tysk Kammertone*.

Noteret som firstemmig sats på 2 systemer (SATB). RL har tilføjet ‘nye’ stemmetyper svarende til kilde A.

Omfatter 54 takter. Et fragment af samme version (de sidste 17 takter) findes under RLS 90,13.

C. Korstemmer

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,83. Autograf. Renskrift med blæk.

Overskrift: *Motet*

Udateret og usigneret.

Findes i et sæt upaginerede stemmebøger, 12,5 × 17 cm; indbundet sort bind og på omslaget forsynet med navne på koristerne i Ribe Domkirkes kor [ca. 1951]. Omfatter: 3 S1, 2 S2, 2 A og 2 T.

Papirtype: 6 systemer uden angivelse af fabrikat.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A, den stærkt forkortede version RL senest har anvendt i Ribe Domkirke. T-stemmen er dog i udgaven noteret som B.

Takt	Stemme	Bemærkning
13	S2	node 2: med blyant har RL tilføjet <i>mf</i> , som strider mod den øvrige dynamik og derfor er udeladt
17	S2, T	<i>dim.</i> tilføjet i analogi med S1, A

32 *Justus ut palma florebit* (efter Robert Schumann) (BVN B46)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,61. Autograf. Renskrift med blæk.
Titel: *Robert Schumann | Justus ut palma florébit komp 1853 | "Den retfærdige skal blomstre | som Palmen" (fra katolsk Messe) | for Kor, Orgel | [forneden:] for Kor | ved | Rued Langgaard. | October | 1949*
4 blade, 27 × 27 cm; 6 beskrevne sider, pagineret: (titel), [1], 2-5 (2 blanke sider).
Papirtype: WH Nr. 3. F. 12 (beskåret, 10 systemer).
Til slut angivet: *Dels mit eget, dels af Violinfantasi | af Robert Schumann. 1853.*

B. Tidlig renskrift (kladde)

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,62. Autograf. Renskrift med blæk (rettelser med blæk).
Titel: [udraderet: *Robert Schumann: | ...? komp. 1853 i Düsseldorf... | For Kor og Orgel | ved | Rued Langgaard* Udateret.
2 blade, 34,5 × 26 cm; 4 beskrevne, upaginerede sider. Renskriften omfatter titelside + 2 nodesider (titelsiden rummer ubetegnet skitsefragment til *Søndagssonate* BVN 393, sats 2, dateret 26/1 50 – blad 2v rummer ubetegnet og udateret skitse til Præludium F-dur [II] BVN 397).
Papirtype: 20 systemer uden angivelse af fabrikat.
Teksten oprindeligt kun "Amen"; ændret til "Justus ut palma florebit".

C. Skitse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,25. Autograf. Skitse med blæk.
Ubetegnet (tekst: "Amen").
Udateret.
1 blad, 21 × 33 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Skitsen findes verso (recto rummer skitse til *Ophøj dig Gud* = 11 kilde C).
Papirtype ikke angivet (beskåret).

D. Korstemmer

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,63. Autograf. Renskrift med blæk (enkelte rettelser med blæk).
Ubetegnet.
Udateret og usigneret.
4 blade, ca. 17 × 27 cm; 6 beskrevne sider. Omfatter 4 stemmer: S1-3, A1-2, A3-4, T, hver på 1 side (A3-4 rummer fragment af renskrift til sangen *I Bjerget* BVN 392, dateret komp. 17 October 7¼ Morgen. Ribe; T rummer verso en påskrift uden relation til nærværende værk).
Papirtype ikke angivet (halverede nodeblade, 6 systemer).

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A.

Takt	Stemme	Bemærkning
9	T	node 3: orienteringsfortegn tilføjet
9-10	S	RL angiver <i>Solo</i> og <i>pp</i> samt under tonen g ² 8va <i>basso ad lib.</i> , men ikke hvor soloen ophører; kilde B har <i>p</i> ved sidste node i t. 10; dette <i>p</i> er tilføjet og soloen formodes kun at omfatte til og med t. 10 node 2
10, 11,		
17	S	RL har i disse 3 takter indsat alternative noder for at undgå det høje g ² i stemmen
11	orgel	venstre hånd, node 1-2: bue tilføjet i analogi med t. 9, 10
13	orgel	højre hånd, understemme: manglende pause tilføjet

33 Kurations- og ordinationsliturgi (BVN 296)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,66. Autograf. Renskrift med blæk (rettelser og tilføjelser med blæk, blyant og kuglepen).

Titel: *Rued Langgaard: / Kurations- og Ordinationsliturgi. / [overstreget: og Juleaftenspræludium] / Kor-Partitur.*

Signeret og dateret til slut: *Rued Langgaard / 1944.*

3 blade, 27 × 17 cm; 4 beskrevne sider, pagineret: (titel), [1], 2-3 (2 blanke sider; sidste blad er sammenklæbet af to blade og imellem disse findes en skjult renskrift af *Juleaftenspræludium* BVN 304).

Papirtype: *W.H. Nr. 22. Ovd. 12.* (12 systemer).

Latinsk tekst (romersk-katolsk liturgi til pinsedag) er anført sammen med den danske tekst.

B. Skitse (version for SSA)

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,67. Autograf. Skitse med blæk.

Overskrift: *Ordinations-Damekor*

Udateret og usigneret.

1 blad, 31 × 22 cm; 2 beskrevne sider. Skitsen findes recto (verso rummer bl.a. to små skitser til *In memoriam Ansgarius*, jfr. 12 kilde E).

Papirtype ikke angivet (beskåret, 12 systemer).

Omfatter t. 9-30 og t. 36-46; noteret på 1 system for SSA.

C. Fragment af tidlig version

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,68. Autograf. Renskrift med blæk.

Ubetegnet.

Udateret og usigneret.

1 blad, 27 × 34 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Renskriften omfatter 1 side (verso findes ubetegnede og udaterede skitser til to orgelpræludier).

Papirtype: 10 systemer uden angivelse af fabrikat.

Omfatter t. 31-46. Stemmetyper: SSAB.

D. Korstemmer

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,83. Autograf. Renskrift med blæk (enkelte tilføjelser med kuglepen).

Overskrift: *Ordination*

Udateret og usigneret.

Findes i et sæt upaginerede stemmebøger, 12,5 × 17 cm; indbundet i sorte bind og på omslaget forsynet med navne på koristerne i Ribe Domkirkes kor [ca. 1951]. Omfatter: 3 S1, 2 S2, 2 A og 2 T.

Papirtype: 6 systemer uden angivelse af fabrikat.

Desuden findes en S-stemme med overskrift *Ordination Damekor* RLS 122,82 s. 32-33, formodentlig tilhørende en tidlig version for SSA (jfr. kilde B).

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A. A2-stemmen er ændret til S2, da omfanget er d¹-d².

Takt	Stemme	Bemærkning
27	A	node 1: orienteringsfortegn tilføjet
40, 42	AT	dynamiske kiler tilføjet i analogi med S1S2

34 *Korsvar til altergang (1)* (BVN 190)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,78. Autograf. Renskrift med blæk (rettelser med blæk og blyant).

Ubetegnet (del af "Liturgi til Pastor Falk-Rønnes Altergang")

Udateret og usigneret.

1 blad, 16 × 24,5 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider (s. [11]-[12] i nodebog betegnet *Slotskirken. Partitur.*)

Papirtype: 6 systemer uden angivelse af fabrikat.

B. Renskrift (ukomplet)

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,65. Autograf. Renskrift med blæk (enkelte rettelser med blæk og blyant).

Ubetegnet.

Udateret og usigneret.

1 blad, 18 × 26,5 cm; 1 beskrevet side.

Papirtype ikke angivet (halveret nodeblad, 13 systemer).

Indeholder de to første korsvar.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A.

35 *Korsvar til altergang (2)* (BVN 249a)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,81 s. 2-4. Autograf. Renskrift med blæk. Overskrift: *Altergang* / [tilføjet med blyant:] *komp. af Rued Langgaard*

Udateret.

2 blade, 12,5 × 17 cm; 4 beskrevne sider, pagineret 1-4. Satserne findes s. 2-4. Bladene findes i nodebog i sort bind betegnet *Orgelritus* (s. 3 rummer tillige *O, du Guds Lam* (Lindeman) BVN B36).

Papirtype: 6 systemer uden angivelse af fabrikat.

B. Tidlig renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,79 s. 3-5. Autograf. Renskrift med blæk.

Overskrift: *Altergangs liturgi I*

Udateret.

2 blade, 25 × 17 cm; 4 beskrevne sider, pagineret: 3-6. Renskriften findes s. 3-5. Bladene findes i nodebog i sort bind betegnet *I / Domkirken [...] / Partitur.*

Papirtype: 10 systemer uden angivelse af fabrikat.

C. Tidlig renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,69. Autograf. Renskrift med blæk (enkelte rettelser med blæk).

Titel: *Altergangs Liturgi / istedetfor den anden.* / [overstreget: *af*] / *Rued Langgaard*

Overskrift: *Liturgi til Altergangen*

Udateret.

2 blade, 34,5 × 26 cm; 4 beskrevne, upaginerede sider. Renskriften omfatter titelside og 2 nodesider (blad 2v rummer udateret skitse til harmonisering af *Den store, hvide Flok*, *vi se* BVN UB4).

Papirtype: 12 systemer uden angivelse af fabrikat.

D. Korstemmer

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,83. Autograf. Renskrift med blæk (enkelte tilføjelser og rettelser med kuglepen).

Overskrift: *Altergang*

Udateret og usigneret.

Findes i et sæt upaginerede stemmebøger, 12,5 × 17 cm; indbundet i sorte bind og på forsiden forsynet med navne på koristerne i Ribe Domkirkes kor [ca. 1951]. Omfatter: 3 S1, 2 S2, 2 A og 2 T.

Papirtype: 6 systemer uden angivelse af fabrikat.

En S-stemme findes desuden RLS 122,82 s. 11.

E. Skitse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 90,7. Autograf. Skitse med blæk.

Ubetegnet (tekst: "Hosianna i det Høje").

Udateret.

1 blad, 18 × 26 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Skitsen, der omfatter de to korsvar og en ikke benyttet variant, findes verso (recto rummer skitser til *Første Fastelavn* BVN 258 dateret 23/2. [1941]).

Papirtype ikke angivet (halveret nodeblad, 10 systemer).

Desuden findes skitser til et kort "Amen" (2 takter) samt et dobbelt "Amen" (4 takter), der i renskrevet form findes i henholdsvis kilde C og B. De to skitser findes på et skitseblad beskrevet under **37 Korsvar til juleaften** (kilde A).

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A, som har den seneste nedskrift af satserne. Kilde C rummer en variant af det korte "Amen", som er medtaget som alternativ. Kilde B rummer et dobbelt "Amen" (efter Fadervor), som ganske vist er overstreget i kilden, men er komponeret af RL, og som derfor medtages som alternativ til det traditionelle tredobbelte "Amen" i RLs harmonisering. Det dobbelte "Amen" er registreret i BVN som U23b. De dynamiske angivelser, som udgaven medtager, findes kun i kilde C. Cæsurer er udeladt.

36 Afkollekt til juleaften (BVN 249b)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,70. Autograf. Renskrift med blæk (enkelte rettelser med blæk).

Ubetegnet (tekst: "Ære være Gud i det Høje...").

Udateret og usigneret.

1 blad, 11 × 26 cm; 1 beskrevet, upagineret side.

Papirtype ikke angivet (udsnit af nodeblad, 4 systemer).

B. Skitse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 90,4b. Autograf. Skitse med blæk.

Ubetegnet (tekst: "Din Pris fra Himlens Englehær...").

Udateret.

1 blad, 30 × 26 cm (sammensat af 2 beskårne blade); 2 beskrevne, upaginerede sider. Skitsen, som er overstreget, findes verso sammen med skitse til arrangement af *En Rose saa jeg skyde* = **63** kilde B (recto rummer udateret renskrift af *Juleaften (Orgelpræludium) Ribe Domkirke* BVN 252).

Papirtype ikke angivet (10 systemer).

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A. Cæsurer er udeladt.

37 Korsvar til juleaften (BVN 249c)

A. Skitse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,71. Autograf. Skitse med blæk og blyant. Ubetegnet (tekst: "Os er i dag en Frelser født...").

Udateret og usigneret.

Udateret.

1 blad, 23 × 26 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Skitsen findes recto (verso findes udateret skitse til harmonisering af *O, du Guds Lam* (Laub) BVN B34 samt skitser til **35 Korsvar til altergang** (2)).

Papirtype ikke angivet (beskåret, 8 systemer).

Omfatter begge satser.

B. Skitse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,72. Autograf. Skitse med blyant og blæk. Betegnet *Ossia* (delvis uden tekst).

Udateret.

1 blad, 13 × 26 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Skitsen findes recto (verso rummer bl.a. udateret skitse til symfoni nr. 11 BVN 303, betegnet *Koda*).

Papirtype ikke angivet (udsnit af nodeblad, 4 systemer).

Omfatter kun satsen "Lovet være han som kommer..." i version på 16 takter.

C. Fragment af renskrift (5 t.)

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,9 s. 3. Autograf. Renskrift med blæk.

Ubetegnet slutningsfragment (tekst: "-hed halleluja. Amen")

Udateret og usigneret.

1 blad, 25 × 16,5 cm; 2 beskrevne sider, pagineret 3-4. Fragmentet findes øverst s. 3 som tillige rummer begyndelsen af *Ophøj dig, Gud*, der fortsætter s. 4 = **10 kilde A**).

Papirtype: 12 systemer uden angivelse af fabrikat.

D. Sopranstemme

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,82 s. 18-19. Autograf. Renskrift med blæk (enkelte rettelser med blyant).

Overskrift: *Juleliturgien | i Ribe Domkirke | ved Rued Langgaard*

Udateret; de to satser "Os er i dag..." og "Lovet være han..." er signeret *R.L.*

2 blade, 20 × 16,5 cm; 4 beskrevne sider, pagineret 17-20. Liturgien findes s. 18-19. Bladene findes i et stemmehæfte (S), som har været benyttet af CL.

Papirtype: 6 systemer uden angivelse af fabrikat.

Kommentar til udgaven

Kun t. 16-20 kendes i renskrift (kilde C). Hertil knytter sig en sopranstemme med rettelser, som har været anvendt i Ribe Domkirke (**D**). Den komplette skitse **A** stemmer i forløbet overens med **C** og **D**, mens **B** har en 3 takter længere version af "Lovet være han...". Til gengæld er det **B**, der har dannet forlæg for den variant af slutningstakterne, som findes i renskriftfragmentet **C**. Udgaven er sammenstykket af bidrag fra tre af kilderne. Som primær kilde tjener den komplette skitse **A**, der suppleres med **C** og **D** for så vidt angår slutningen (t. 16-20) og S-stemmens forløb. Dynamiske angivelser er anført efter **C** og **D**. Cæsurer er udeladt. RLS "Lovet være ham..." er rettet til "Lovet være han..."

Takt Stemme Bemærkning

3 A node 2: orienteringsfortegn tilføjet

6 S node 2: rettet i **D** fra a¹ til c². Udgaven fastholder a¹, da konsekvenserne i ATB af ændringen til c¹ ikke kendes.

- 14 B node 2-3: halvnode i **A** (med overbinding til næste takt) ændret til 2 fjerdedele som i **B** af hensyn til tekstlægningen
- 15 SATB **A** er uklar; i S-stemmen i **D** er der foretaget en noderrettelse, men hverken den oprindelige eller den rettede version findes i **A** og **B**; udgaven følger den rettede version af takten i **D** og rekonstruerer ATB på grundlag af **A**

38 *Tredobbelt amen* (BVN B9)

A. Renskrift (endelig version)

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,29. Autograf. Renskrift med blæk.

Ubetegnet, udateret og usigneret.

2 blade, 26 × 34,5 cm; 4 beskrevne, upaginerede sider. Renskriften findes blad 2v, på 'bagsiden' af renskrift til *Lover Gud, alle Lysets Stjerner!* = **15** kilde **A**).

Papirtype: 10 systemer uden angivelse af fabrikat.

B. Renskrift med rettelser

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,79 s. 11. Autograf (rettelser med blyant og blæk)

Overskrift: *Tredobbelt Amen*.

Udateret; signeret til slut: *Langgaard*

1 blad, 25 × 17 cm; 2 beskrevne sider, pagineret 11-12. Renskriften findes s. 11 (samme side rummer de sidste 4 takter af *O herligheds Gud* = **18** kilde **D**). Bladet findes i nodebog i sort bind betegnet *I | Domkirken [...]* / *Partitur*. Side 11 er klæbet ind i bogen oven på en tidligere s. 11.

Papirtype ikke angivet (11 systemer).

Takterne 3, 5, 6, 7 omarbejdet med blyant (ændringerne er implementeret i kilde **A**).

C. Oprindelig version (afskrift)

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,38. Afskrift (ubekendt hånd). Renskrift med blæk.

Ubetegnet, udateret og usigneret.

2 blade, 17 × 26 cm; 4 beskrevne, upaginerede sider. Afskriften findes blad 2v (det øvrige manuskript rummer *Lover Gud, thi han er vor Hyrde* = **23** kilde **A**).

Papirtype ikke angivet (halveret nodeblad, 5 systemer).

Til denne version foreligger en S-stemme i autograf (RLS 122,52) og en A-stemme i samme afskriverhånd som **C** (RLS 122,77).

D. Skitse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 96,2. Autograf. Skitse med blyant.

Ubetegnet, udateret og usigneret.

2 blade, 35 × 27 cm; 4 beskrevne, upaginerede sider. Skitsen findes blad 2v som også rummer to udaterede harmoniseringer af salmemelodier (BVN B52 og B25); kilden indeholder bl.a. også skitse til *Carl Nielsen, vor store Komponist* BVN 355, dateret 11.6.1948.

Papirtype: *B. & H. No. 11 a E*. (18 systemer med fortrykt, engelsksproget partituropstilling).

Skitsen svarer til versionen i kilde **C**.

Kommentar til udgaven

Udgaven præsenterer to versioner: den endelige, som er baseret på kilde **A**, og den oprindelige version som den fremstår i kilde **C**. Et par tilføjelser og en nodeændring med blyant i sidstnævnte er ignoreret, herunder *piano* i t. 5 – ud over dette *p* er der ingen dynamiske angivelser i denne version (**C**, **D** og de

under C nævnte korstemmer). Førsteversionen benytter melodien, som den står i Berggreens korlæbog, i den endelige version er melodien ændret i t. 5-6.

39 *Tro* (BVN 88:1)

A. Afskrift

Privateje. Afskrift med blæk (ubekendt hånd). Fotokopi: Det Kongelige Bibliotek. Rued Langaards Samling, RLS 134,1.

Overskrift: *Tro*.

Udateret.

2 blade, 26 × 17,5 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Omfatter 1 nodeside og 1 tekstsider.

Papirtype: 8 systemer; ingen angivelse af fabrikat.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A. I sidste takt står en alternativ stemmefordeling noteret med halvnoder. Da hver af tekstens strofer består af to halvstrofer, skal akkorderne i sidste takt måske forstås som "første gang" og "anden gang". Udgiverne har valgt denne løsning i udgaven.

40 *Du lille flok* (BVN 89a)

A. Afskrift

Privateje. Afskrift med blæk (ubekendt hånd). Fotokopi: Det Kongelige Bibliotek. Rued Langaards Samling, RLS 134,2.

Overskrift: *Du lille Flok*.

Udateret.

1 blad, 26 × 17,5 cm; 1 beskrevet, upagineret side.

Papirtype: 8 systemer; ingen angivelse af fabrikat.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A. Kilden har kun tekstens første strofe.

Takt	Stemme	Bemærkning
6	A	node 3: orienteringsfortegn tilføjet
7	B	tonegentagelse (sidste node) tilføjet
8	AB	node 1-3: manglende bindebuer tilføjet

41 *Fred, Herrens fred* (BVN 89b)

A. Afskrift

Privateje. Afskrift med blæk (ubekendt hånd). Fotokopi: Det Kongelige Bibliotek. Rued Langaards Samling, RLS 134,2a.

Overskrift: *Fred, Herrens Fred*.

Udateret.

1 blad, 26 × 17,5 cm; 1 beskrevet, upagineret side.

Papirtype: 8 systemer; ingen angivelse af fabrikat.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A. Kilden har kun tekstens første strofe.

42 *Kom, sandheds Ånd! og vidne giv* (BVN 89c)

A. Afskrift

Privateje. Afskrift med blæk (ubekendt hånd). Fotokopi: Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 134,2b.

Overskrift: *Kom Sandheds Aand.*

Udateret.

1 blad, 26 × 17,5 cm; 1 beskrevet, upagineret side.

Papirtype: 8 systemer; ingen angivelse af fabrikat.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A.

43 *O hellige, hellige stilhed* (BVN 89d)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 134,2c. Autograf. Renskrift med blæk (komponistnavn og sangtekst i Emma Langgaards håndskrift).

Overskrift: *O hellige hellige Stilhed* (P Munthe Morgenstjerne)

Udateret.

1 blad, 26 × 17,5 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Salmen findes recto (verso rummer ukomplet, overstreget trombonestemme til *Præludium til første Juledag* BVN 52:2b).

Papirtype: 6 systemer uden angivelse af fabrikat.

B. Afskrift

Privateje. Afskrift med blæk (ubekendt hånd). Fotokopi: Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 134,2d.

Overskrift: *O hellige, hellige Stilhed!*

Udateret.

2 blade, 26 × 17,5 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider.

Papirtype: 6 systemer; ingen angivelse af fabrikat.

I samme håndskrift findes også et sæt separate stemmer (2 S, A, T, B).

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A.

Takt	Stemme	Bemærkning
5	AB	node 3-4: punkteret fjerdedel ændret til fjerdedel og ottendedel i analogi med ST
6	B	node 1-2: halvnode ændret til punkteret fjerdedel og ottendedel i analogi med SAT

44 Når engang i fjerne tider (BVN 90:2)

A. Renskrift (partitur)

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 120,1. Autograf. Renskrift med blæk (enkelte rettelser med blæk og blyant).

Titel: "Naar engang i fjerne Tider" ! | (Arvesen) | for | Sopran, Alt, Tenor, Bas (a capella) | af | Rued Langgaard | komp. i Snekkersten | August 1915.

Overskrift: Mildt som Aftenklokken – (Naar første Vers udelades) | eller | Naar engang i fjerne Tider.

Dateret til slut: Modificeret | Ribe Dec 1940.

2 blade, 34 × 27,5 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider (blad 1v og 2v er blanke).

Papirtype: *W.H. Nr. 9. F. 24.* (24 systemer).

Noteret som partitur for SATB.

B. Afskrift

Privateje. Afskrift med blæk (ubekendt hånd). Fotokopi: Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 120,1a.

Overskrift: *Naar engang i fjerne Tider*.

Dateret: *Komp. i Snekkersten 17 Aug. 1915*.

2 blade, 26 × 17,5 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider.

Papirtype: 8 systemer; ingen angivelse af fabrikat.

Manuskriptet repræsenterer den oprindelige version, noteret på 2 systemer, i 2/4 og i A-dur.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde **A**, som rummer kompositionens endelige version. Notationen er reduceret fra partitur til 2 systemer (i lighed med kilde **B**). Langgaards fordanskning af teksten benyttes.

Takt	Stemme	Bemærkning
3	A	node 2: orienteringsfortegn tilføjet
9,		
13-15,		
17, 18	SATB	dynamiske kiler kompletteret (findes, vekslende, kun i 3 af stemmerne)
17	B	pause tilføjet

45 Den hellige morgenarbejdsstund (BVN 172)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 134,4. Autograf. Renskrift med blæk (enkelte rettelser med blæk).

Overskrift: Den hellige Morgenarbejdsstund [sic]. (Joh. Jørgensen)

Udateret og usigneret.

1 blad, 29 × 21,5 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Renskriften findes recto (recto rummer også **47**; verso indeholder **46**).

Papirtype: 24 systemer uden angivelse af fabrikat.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde **A**. RL har ændret teksten i noderne fra "Morgenarbejdsstund" (Joh. Jørgensen) til "Morgenarbejds stund". I t. 10 ændret RL originaltekstens "sol" til "solen"; i t. 9 lyder originalteksten "skoven", mens RL har "skoven den". Kilden har kun digtets strofe 1 og 2.

Takt	Stemme	Bemærkning
11	B	node 2: ð for d tilføjet
12	A	node 3: orienteringsfortegn tilføjet

46 *Den store mester kommer* (1) (BVN 173)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 134,4. Autograf. Renskrift med blæk (enkelte rettelser med blæk).

Overskrift: *Den store Mester kommer* – – | *Koral af Rud Langgaard*

Udateret og usigneret.

1 blad, 29 × 21,5 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Renskriften findes verso (recto nummer 45 og 47).

Papirtype: 24 systemer uden angivelse af fabrikat.

Koralen er noteret i 3 varianter betegnet hhv. *1ste Version*, *2den Version* og *3die Version*.

Under 1. version angives: "(1ste Gang *f* – 2den Gang *mf* – 3die Gang *p*)" (der er imidlertid 6 strofer i teksten).

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A. Alle 3 versioner medtages. RL anfører kun tekst i 2. version (og her kun strofe 1).

1. version

Takt	Stemme	Bemærkning
3	T	node 5: manglende <i>þ</i> for <i>h</i> tilføjet
8	T	node 3: orienteringsfortegn tilføjet

2. version, 3. version

Takt	Stemme	Bemærkning
7	T	node 1: orienteringsfortegn tilføjet

47 *Min død er mig til gode* (BVN 174)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 134,4. Autograf. Renskrift med blæk; rettelser med blæk.

Overskrift: *Min Død er mig til gode* (Brorson)

Udateret og usigneret.

1 blad, 29 × 21,5 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Renskriften findes recto (recto nummer også 45; verso indeholder 46).

Papirtype: 24 systemer uden angivelse af fabrikat.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A.

Takt	Stemme	Bemærkning
2	T	node 1: orienteringsfortegn tilføjet
3	B	node 3: manglende <i>ð</i> for <i>c</i> tilføjet
6	T	node 4: manglende <i>ð</i> for <i>g</i> tilføjet

48 *Den store mester kommer (2)* (BVN 175)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 134,5. Autograf. Renskrift med blæk.

Overskrift: *Kirkemelodi!*

Udateret og usigneret.

1 blad, 17 × 13,5 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider (verso rummer fragment af blyantsskitse).

Papirtype ikke angivet (udsnit af nodeblad, 6 systemer).

B. Skitse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 134,6. Autograf. Skitse med blæk; rettelser med blæk og blyant.

Overskrift: *Den store Mester kommer* | (*Strygekvartet No 3.*)

Dateret og signeret foroven: *Rued Langgaard (1922)* – dateret til slut: 5/7 42 *Troense*

1 blad, 34 × 27 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Skitsen findes recto (bladet rummer skitser til flere andre værker).

Papirtype: 12 systemer uden angivelse af fabrikat.

Skitsen repræsenterer en anden harmonisering end den i kilde A.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A.

49 *Den store mester kommer (3)* (BVN 368)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 134,24. Autograf. Renskrift med blæk.

Overskrift: *Indledning. Menighedssang (ikke langsomt)*

Dateret og signeret til slut: 26/11 48 | 4/1 49. *Rued Langgaard*

1 blad, 34,5 × 26 cm; 1 beskrevet, upagineret side (verso blank).

Papirtype: 14 systemer uden angivelse af fabrikat.

Et manuskript med samme indhold og samme dateringer findes RLS 85,17 [blad 1]. Dette blad, som er første blad af renskriften af klaversonaten *Le Béguinage* BVN 369, består af 2 sammenklæbede blade. Salmemelodien er ikke synlig, idet den findes på bagsiden af det øverste af de 2 blade.

B. Skitser

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 134,25. Autograf. Skitser med blæk og blyant.

1. [blad 1]

Overskrift: *Indledning*

2. [blad 2]

Overskrift: *Indledning Som Menighedssang ♩ = 72 | i Sonaten ♩ = 116*

3. [blad 3]

Overskrift: *Til Indledning i første og sidste Sats Side 22.*

Udaterede og usignerede.

3 blade, ca. 34 × 26 cm; 6 beskrevne, upaginerede sider. Skitserne findes på de 3 blades rectosider (versosiderne rummer forskellige skitser, hvoraf én er dateret 25.11.1948).

Papirtype: 12 systemer uden angivelse af fabrikat.

Skitserne afspejler, at salmen en overgang var tænkt inddraget i firstemmig version i violinsonate nr. 2 (BVN 167). Tekstens første strofe er angivet i alle tre tilfælde.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A.

Takt	Stemme	Bemærkning
7	T	node 3: stemmen er delt i g og c ¹ ; c ¹ forekommer umotiveret og er udeladt

50 *Døden er den sidste fjende* (1) (BVN 239)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 134,7. Autograf. Renskrift med blæk; rettelser med blæk og blyant.

Overskrift: *Døden er den sidste Fjende. 627 Salmebog.*

Signeret og dateret til slut: *Rued Langgaard | Komponeret d. 23 Oct. 1938 | Søndag.*

1 blad, 34,5 × 26 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider (verso nummer 51).

Papirtype: 12 systemer uden angivelse af fabrikat.

Forneden har RL tilføjet: *Vers 1, 2, 3.*

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A.

Takt	Stemme	Bemærkning
17	B	node 2: orienteringsfortegn tilføjet

51 *Døden er den sidste fjende* (2) (BVN 240)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 134,7. Autograf. Renskrift med blæk; rettelser med blæk, blyant og farvestift.

Overskrift: *Døden er den sidste Fjende Salme 627 (Salmebogen)*

Signeret og dateret til slut: *Rued Langgaard. | Komp. | Søndag d. 23 October 1938.*

1 blad, 34,5 × 26 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Melodien findes verso (recto nummer 50).

Papirtype: 12 systemer uden angivelse af fabrikat.

B. Skitse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 134,8. Autograf. Skitse med blæk og blyant.

Ubetegnet (tekst: "Døden er den sidste Fjende...")

Udateret.

1 blad, 27 × 34,5 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Skitsen findes recto (begge sider af bladet nummer desuden udaterede skitser til motetten *Ophøj dig, Gud*).

Papirtype: 12 systemer uden angivelse af fabrikat.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A.

Takt	Stemme	Bemærkning
1, 7-8	SA	◀> er i A kun angivet under TB
3	SA	◀> står i A mellem T og B-stemmerne
4	T	node 5: RL har i A ændret det oprindeligt noterede fis til e

- 11 S node 2: RL angiver i **A** med en note, at tonen (g¹) alternativt kunne være e¹, men tilføjer dog også et spørgsmålstegn
 TB $\langle \rangle$ er i **A** kun angivet over SA

52 *Det koster mer, end man fra først betænker* (BVN 241)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 134,10. Autograf. Renskrift med blæk; rettelser og tilføjelser med blæk og blyant.

Overskrift: *Salme. 571. Det koster mer, end man fra først betænker!*

Signeret og dateret til slut: *Rued Langgaard. | d. 30 October 1938. | Søndag! | So ntag*

1 blad, 27 × 34 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Salmemelodien findes recto (verso rummer titelpåskrifter vedr. andre værker).

Papirtype: 12 systemer uden angivelse af fabrikat.

Den oprindelige blækrenskrift er for optakt + t. 1-3's vedkommende harmonisk gennemrettet i flere omgange; dertil kommer 4 varianter af disse takter, som er tilføjet forneden på papiret med blæk og blyant, og hvoraf én er betegnet "Til afveksling" og indeholder melodien unisont til og med t. 2, en anden har en ændring af melodien i t. 1-2, en tredje omfattende t. 2-3 er overstreget, mens en fjerde kan være RLs seneste bud på harmoniseringen af de første takter.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde **A**, og præsenterer den variant, som menes at repræsentere RLs seneste forslag.

Takt	Stemme	Bemærkning
6	SATB	fermat tilføjet i analogi med t. 3
10	T	node 1: orienteringsfortegn tilføjet

53 *Der står et kors på Golgata* (BVN 246)

A. Skitse (2 versioner)

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 134,11. Autograf. Skitse med blæk og blyant. Overskrift (over første version): *Der staar et Kors paa Golgatha* | [tilføjet (over anden version):] *eller Syng højt min Sjæl om Jesu Død [= 54]*

Dateret til slut efter den første version: *d. 15/1 1940.* – og efter den anden version: *d. 15/1 1940. | i Vinterstormnatten*

1 blad, 27 × 34 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Salmemelodien findes recto (verso rummer bidrag til flere andre værker).

Papirtype: 12 systemer uden angivelse af fabrikat.

Forneden påskrift: *No. 21. Efterladte Digte af Emilie Thorup | 1891. | (Bethesda)*

Rummer to versioner: BVN 246 samt BVN 247.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde **A**, en stedvis noget uklart noteret skitse. Kilden har kun tekstens første strofe.

Takt	Stemme	Bemærkning
6	A	node 2: tonen d ¹ er kun antydningvis at se i kilden
12	A	node 1: der mangler en node her; udgiverne har tilføjet es ¹
14	T	node 3: orienteringsfortegn tilføjet

54 *Syng højt, min sjæl, om Jesu død* (BVN 247)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 134,12. Autograf. Renskrift med blæk (tilføjeelse med blyant forneden; RLs signatur tilføjet med CLs håndskrift).

Overskrift: *Syng højt min Sjæl* – desuden betegnet: *Koral*

Dateret til slut: *komp. d. 15/1 1940. | Kbhvn Cort Adelersgade . . .* [RLs prikker]

1 blad, 22,5 × 25,5 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Salmemelodien findes recto (verso rummer bl.a. *Guds fred er over al forstand* = 7 kilde A).

Papirtype ikke angivet (beskåret nodeblad, 13 systemer).

Melodiens første 5 toner er unisone; forneden har RL dog med blyant tilføjet en harmoniseret version af denne passage.

Skitse findes RLS 134,11 sammen med skitsen til versionen *Der staar et Kors paa Golgatha* (53).

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A og præsenterer melodien med den harmoniserede begyndelse.

55 *Op, I kristne, ruster eder* (BVN 290)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 134,16. Autograf. Renskrift med kuglepen.

Ubetegnet (tekst: “Op I Kristne ruster Eder. . .”) – foroven angivet: *Komponeret af | Rued Langgaard*

Dateret til slut: *komp 13/9 1943 | i Ribe*

1 blad, 20 × 16,5 cm; 1 beskrevet, upagineret side (verso blank).

Papirtype: 6 systemer uden angivelse af fabrikat.

B. Skitse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 134,17. Autograf. Skitse med blæk.

Overskrift: *Op i Kristne* [sic] – tilføjet: *Brorson*

Dateret og signeret til slut: *13/9 1943 | Rued Langgaard*

1 blad, 17 × 26 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Skitsen findes recto (verso rummer udateret og ubetegnet skitse).

Papirtype ikke angivet (halveret nodeblad, 14 systemer).

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A.

Takt	Stemme	Bemærkning
9	T	node 3: orienteringsfortegn tilføjet

56 *Når livets pilgrimsvandring går på hæld* (BVN 323)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 134,19. Autograf. Renskrift med blæk; rettelser med blæk og blyant.

Ubetegnet (tekst: “Naar Livets Pilgrimsvandring gaar paa Held. . .”)

Signeret og dateret til slut: *Venligst | Rued Langgaard | Ribe 18 Marts 1947.*

1 blad, 26 × 33,5 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Salmemelodien findes recto (verso rummer skitse til *Almindelig er Kristi Kirke* = 57 kilde B).

Papirtype: 10 systemer uden angivelse af fabrikat.

Besætningsangivelsen er: *Solo med Orgel eller Kor (blandet)*

Under skitsen står: *Herr Kgl. dansk Konsul Victor Holbek!* – Bladet har været foldet og benyttet som omslag, hvorfor verso rummer påskriften: *Salmemelodier Tekst | af Victor Holbek O.F. | Montreux | paa Opfordring | 1947. 1950.*

En ubetegnet, udateret skitse uden tekst foreligger (RLS 77,1).

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A. Teksten anført med manuskript af Victor Holbek som kilde (RLS 139,23).

Takt	Stemme	Bemærkning
8	T	node 1-2: halvnode ændret til 2 fjerdedele
11	B	node 3-4: halvnode ændret til 2 fjerdedele

57 *Almindelig er Kristi kirke* (BVN 324)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 134,22. Autograf. Renskrift med blæk.

Overskrift: *Almindelig er Kristi Kirke* – desuden betegnet: *Salme 308*

Udateret; signeret til slut: *Melodi af | Rued Langgaard.*

1 blad, 20 × 17 cm; 1 beskrevet, upagineret side (verso blank).

Papirtype: 6 systemer uden angivelse af fabrikat.

B. Skitse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 134,19. Autograf. Skitse med blyant.

Overskrift: *Almindelig er Kristi Kirke*

Dateret til slut: *21/3 47*

1 blad, 26 × 33,5 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Skitsen findes verso (recto rummer *Naar Livets Pilgrimsvandring gaar paa Held* = 56 kilde A).

Papirtype: 10 systemer uden angivelse af fabrikat.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A.

58 *Tusind år stod Kristi kirke* (BVN 345)

A. Renskrift (ukomplet)

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,23. Autograf. Renskrift med blæk.

Overskrift: *Tusind Aar stod Kristi Kirke* – desuden betegnet: *Salme 326 Salmebogen*

Dateret ved begyndelsen: *5/4 48*

1 blad (stykket sammen af 2 blade), 33 × 25 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Renskriften findes verso (recto rummer orgelpræludiet *Påskedag, Pinse, Konfirmation* BVN 377, dateret 31.3.1949)

Papirtype: 12 systemer uden angivelse af fabrikat.

Omfatter t. 1-23.

B. Skitse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 134,23. Autograf. Skitse med blæk og blyant. Overskrift: *Tusind Aar stod Kristi Kirke. Festsang til | 1000 Aars Bispejubilaet | i Ribe | Domkirke.*

Dateret ved begyndelsen: 5/4 48

1 blad, 34 × 27 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Skitsen findes recto (recto og verso rummer titelpåskrifter vedr. andre værker).

Papirtype: *W.H. Nr. 3. F. 12* (12 systemer).

C. Sopranstemme

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 134,23a. Afskrift med blæk (CLs håndskrift). Overskrift: *Tusind Aar.*

Udateret.

1 blad, 27,5 × 16,5 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Stemmen findes recto (verso rummer A-stemme til *Giv din Helligaand* i autograf, jfr. **21** kilde **B**).

Papirtype: 12 systemer uden angivelse af fabrikat.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde **A** (t. 1-23) og kilde **B** og **C** (t. 24-33).

Takt	Stemme	Bemærkning
30	B	node 1: orienteringsfortegn tilføjet

59 Når tro og håb er omme (*Den ypperligste vej*) (1) BVN 390a)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 134,26. Autograf. Renskrift med blæk (enkelte rettelser med blyant).

Overskrift: *Naar tro og haab er omme* – desuden betegnet: *Salme 561. Brorson. | Salmebogen.*

Signeret og dateret til slut: *Af Rued Langgaard | Komp. 6/9 49 | (3 morgen.)*

1 blad, 17 × 26 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Salmemelodien findes recto (verso rummer udateret skitsefragment for tuba og klaver).

Papirtype: [Uidentificeret logo] 1652 (halveret nodeblad, 6 systemer).

Med tekst: “Den ypperligste Vej...” og bemærkningen: *Vers 3 udelades.*

B. Skitse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 134,27. Autograf. Skitse med blæk (enkelte rettelser med blæk).

Overskrift: *Naar tro og haab er omme* | [overstreget: *Forlængst glemt*] – desuden betegnet: *Tema af Rued Langgaard* samt *Salme 561 | Brorson.*

Dateret ved begyndelsen: *Komp | 3 Morgen og 3½ efter Morgenturen | 6/9 49 Ribe* – til slut: *vaagnede med Temaet i Hovedet.*

1 blad, 18,5 × 26 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Salmemelodien findes recto (verso rummer udateret skitsefragment for tuba og klaver betegnet *II* og *Adagio*).

Papirtype ikke angivet (halveret nodeblad, 7 systemer).

Med tekst: “Den ypperligste Vej...”.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde **A**.

60 *Den ypperligste vej (2)* (BVN 390b)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 134,29. Autograf. Renskrift med blæk (enkelte rettelser med blyant).

Ubetegnet (tekst: "Den ypperligste Vej...")

Udateret og usigneret.

1 blad, 15 × 26 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Salmemelodien findes recto (verso rummer udateret skitsefragment for violin og klaver).

Papirtype ikke angivet (udsnit af nodeblad, 5 systemer).

Der foreligger desuden et fragment af en A-stemme i autograf (RLS 122,54).

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A; T-stemmen er tostemmig i t. 3-4.

Takt	Stemme	Bemærkning
3	B	node 3: orienteringsfortegn tilføjet
4	SA	node 1: orienteringsfortegn tilføjet
6	T	RL har rettet node 1 fra g til b (og B fra es til g), hvorved T node 1-2 bliver en oktavering af S node 1-2; RL kan ikke have været opmærksom på dette, og for at undgå parallelle stemmer har udgiverne valgt at ændre T node 2 fra g til b

61 *Den yndigste rose er funden* (BVN B2c)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,53. Autograf. Renskrift med blæk (enkelte rettelser med blæk).

Titel: *Den yndigste Rose i Let Udsættelse*

Overskrifter: *Den yndigste Rose*. – samt: *Ribe Domkirke* – betegnet til slut: *Let Udsættelse ved Rued Langgaard*

Udateret.

1 blad, 33,5 × 27 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Renskriften findes recto (titlen findes verso, da papiret har været foldet; rummer desuden to salmeharmoniseringer og skitse til *Lover Gud thi han er vor Hyrde* (= 23 kilde B).

Papirtype: *Beethoven Papier Nr. 35 (20 Linien)*.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A.

62 *Den yndigste rose er funden* (BVN B2d)

A. Skitse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,51. Autograf. Skitse med blæk.

Overskrift: *Den yndigste Rose*

Dateret til slut: 19/1 47

1 blad, 34 × 27 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Skitsen findes recto (verso rummer titelpåskrift vedr. et andet værk).

Papirtype: 24 systemer uden angivelse af fabrikat.

Navne på sangerne i Ribe Domkirkes kor angivet.

B. Sopran 1-stemme

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,52. Afskrift med blæk (CLs håndskrift); tilføjelser med blyant og farvestift.

Overskrift: *Den yndigste*. – samt: *Damekor*

Udateret.

1 blad, 20 × 15,5 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Stemmen findes recto (verso rummer S-stemme til to andre satser i autograf).

Papirtype: 6 systemer uden angivelse af fabrikat.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A suppleret af B. Orgelstemmen i A er uden indsatte pauser og kan være ufuldstændig.

Takt	Stemme	Bemærkning
1	org	pp tilføjet i analogi med SS t. 2
4	T	pp tilføjet i analogi med SS t. 2

63 *En rose så jeg skyde* (BVN B3)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,55. Autograf. Renskrift med blæk (enkelte tilføjelser med blyant).

Titel: *En Rose saa jeg (Juleaften)*. | (*a capella*) | *Harmoniseret ved Rued Langgaard | Ribe Domkirke* – tilføjet med blå farvestift: *gælder selvfølgelig ikke*

Overskrift: *En Rose saa jeg* –

Signeret og dateret til slut: *Rued Langgaard | d. 14/12, 40*

2 blade, 34,5 × 26 cm; 4 beskrevne, upaginerede sider. Renskriften omfatter titelside + 2 nodesider (blad 2v rummer uidentificerede småskitser).

Papirtype: 12 systemer uden angivelse af fabrikat.

Efter sidste takt angivelsen: 2 *Gange*.

B. Skitse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 90,4b. Autograf. Skitse med blæk.

Ubetegnet (tekst: “En Rose saa jeg skyde...”).

Udateret.

1 blad, 30 × 26 cm (sammensat af 2 beskårne blade); 2 beskrevne, upaginerede sider. Skitsen, som er overstreget, findes verso sammen med skitse til korsvaret *Din Pris fra Himlens Englehær* = 36 kilde B (recto rummer udateret renskrift af *Juleaften (Orgelpræludium) Ribe Domkirke* BVN 252).

Papirtype ikke angivet (10 systemer).

C. Korstemmer

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,70 [blad 1]. Autograf. Renskrift med blæk.

Ubetegnet (tekst: “En Rose saa jeg skyde...”).

Udateret.

1 blad, 34,5 × 26 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Stemmerne S, A, T og B findes verso, men er ikke klippet fra hinanden (recto rummer skitse til udateret orgelpræludium i e-mol BVN U15).

Efter sidste takt angivelsen: 2 *Gange*.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A. Cæsurer er angivet som i denne kilde; C har tillige cæsurer efter t. 6, 8, 12 og 20. Opløsningstegn i parentes i t. 17 skyldes RL og må opfattes som ad lib. (også angivet i C).

64 *Forgæves er vor kunst og kraft* (BVN B12)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,56. Autograf. Renskrift med blæk.

Titel: *Forgæves er vor Kunst og Kraft | af Hans Tausen | for Kor | Partitur*

Overskrift: *Eneste Salme af Hans Tausen*

Dateret ved begyndelsen: *4 Morgen 1/2 49*

Betegnet og dateret til slut: *Harmoniseret for | a capellakoret | i Ribedomen | af Rued Langgaard | Ribe 5 Morgen 1/2 49*

1 blad, 34,5 × 26 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Renskriften findes recto, mens titlen findes verso (papiret er foldet på tværs).

Papirtype: 14 systemer uden angivelse af fabrikat.

Forneden påtegnet: *Bør synges af Ribe Domkirkes Kor jævnsidig med "Den yndigste Rose"!*

B. Tidlig renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,57. Autograf. Renskrift med blæk; rettelser med blæk og blyant.

Overskrift: *Forgæves er vor Kunst og Kraft | Hans Tausen*

Dateret ved begyndelsen: *4 Morgen 1/2 49* – dateret og signeret til slut: *Harmoniseret | 5 Morgen | 1/2 49 | Rued Langgaard*

1 blad, 26 × 16 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Renskriften omfatter 1 side (verso rummer RLs signatur skrevet 4 gange).

Papirtype ikke angivet (beskåret nodeblad, 10 systemer).

C. Skitse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,22. Autograf. Skitse med blæk.

Overskrift: *Forgæves er vor Kraft og Kunst (Hans Tausen)*

Udateret.

1 blad, 34,5 × 26 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Skitsen findes verso (recto rummer skitse til *Ved Bispeafgang* BVN 374, dateret 29.1.1949).

Papirtype: 14 systemer uden angivelse af fabrikat.

D. Korstemmer

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,58. Autograf. Renskrift med blæk.

Enkelte stemmer bærer en overskrift som fx: *"Forgæves", Hans Tausens eneste Salme* eller *Eneste Salme af Hans Tausen*

Udateret og usigneret.

19 blade af vekslende type og format (ca. 18 × 13 cm eller 17 × 27 cm).

Omfatter 5 S, 6 A, 3 T, 5 B.

En T-stemme foreligger desuden som RLS 91,18.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A. Udgaven benytter RLs ændring til "kunst og kraft" af originaltekstens "kraft og kunst". Han har desuden foretaget en lille ændring af Berggreens melodi i t. 20-21.

Takt Stemme Bemærkning

optakt

t. 1 SATB *p* tilføjet med hjemmel i kilde D

1-2 AB ≪ tilføjet i analogi med S (findes i D)

4-5 AB ≪ tilføjet i analogi med ST (findes i D i én A-stemme)

7 ATB ≳ tilføjet i analogi med S (findes i D i én B-stemme)

14-15	AB	≡≡≡	tilføjet i analogi med ST (findes i D i én B-stemme)
16	B	≡≡≡	tilføjet i analogi med SAT
20	AB	≡	tilføjet i analogi med ST (findes i D også i AB)
21	A		node 3: oprindeligt ges ¹ , men rettet af RL i A til g ¹ ; rettelsen er ikke indført i D
	AB	f	tilføjet i analogi med ST
23	A	≡	tilføjet i analogi med STB

65 *I ordet kan jeg se dig ind* (BVN B42)

A. Renskrift (ukomplet)

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,79 s. 14. Autograf. Renskrift med blæk.

Overskrift: *Advent*

Udateret.

1 blad, 25 × 17 cm; 2 beskrevne sider, pagineret 13-14. Renskriften omfatter t. 1-19 og findes s. 14 (slutningen, 9 takter, mangler). Bladet findes i nodebog med sort bind betegnet *I / Domkirken [...]* / *Partitur*.

Papirtype: 10 systemer uden angivelse af fabrikat.

Foroven påtegnet: *Stiftsprovst Grønbæk / 'ønskede' den sunget / efter Velsignelsen.*

Omfatter 19 takter (9 t. mangler). Siden er overstreget med rød og blå farvestift.

B. Skitse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,32. Autograf. Skitse med blæk.

Ubetegnet og udateret.

1 blad, 26,5 × 13,5 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Skitsen findes verso (recto rummer skitse til *O herligheds Gud = 18* kilde **B**).

Papirtype ikke angivet (udsnit af nodeblad, 10 systemer).

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde **A** (t. 1-19) samt **B** (t. 20-28).

66 *Den store mester kommer* (BVN B43)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Proveniens: Frede Schandorf Petersen. Autograf. Renskrift med blæk.

Overskrift: *Carl Niensens: Den store Mester (Salme af Ingemann)* – til slut betegnet: *Harmoniseret d.v.s. / Vredet paa Plads af / R. Langgaard*

Udateret.

1 blad, 19 × 27 cm; 1 beskrevet, upagineret side.

Papirtype ikke angivet (halveret nodeblad, 7 systemer).

Forneden påtegnet: *Og saaledes er det med al Carl Nielsen, selv / kunne han ikke gøre det ordentlig / og saa faar han ovenikøbet Ros, Navn / af Danmarks største Komponist!*

RL angiver besætningen som *Kor* (SATB).

Under RLS 90,41 findes udateret udkast til en anden, formodentlig tidligere, harmonisering.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde **A**. RLs melodiændring i begyndelsen respekteres (måske er det en fejlhuskning fra RLs side). Dissonansen i t. 6 er noteret utvetydigt i RLs manuskript.